

Антропософски вести

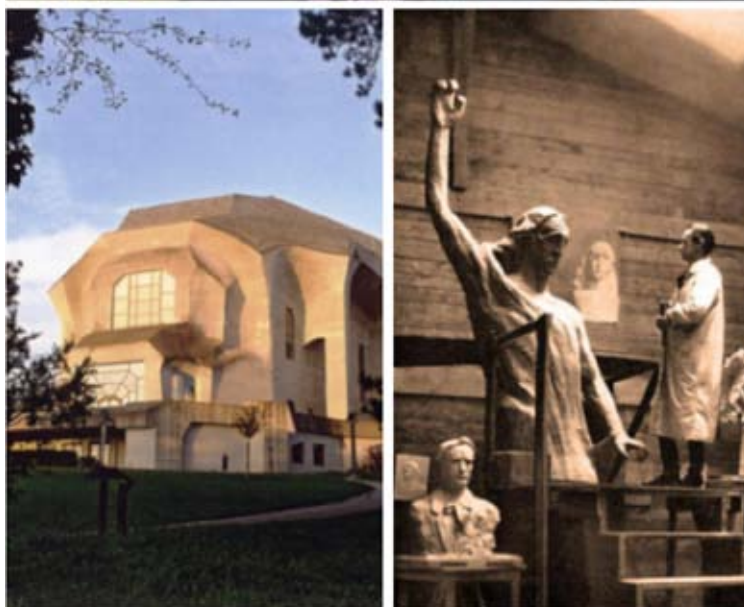
Брой 65
КОЛЕДА
ДЕКЕМВРИ 2019 г.

ИЗДАВА СЕ ОТ АНТРОПОСОФСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят – д-р Рудолф Щайнер (1861 – 1925 г.) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

СЪДЪРЖАНИЕ

2. Коледната конференция 1923 година и създаването на новите мистерии
8. За приятелите и сътрудниците на Рудолф Щайнер. Гюнтер Ваксмут
9. Антропософски перспективи. Екология. Многократното откриване на тройната структура
13. Да внасяме светлина в света: най-човешкото ни призвание
20. Терапия с метално-цветна светлина представи за първи път старозагорката Алара Мейс
22. Духовен календар. Андрей Първозвани – първият, призван от Христос апостол
23. Посланията на Апостол Павел – извор на Христовия импулс
25. Дискусии, въпроси, отговори. Вторият милениум 2033
26. Антропософия по целия свят
27. „Следвай добрата звезда” – Коледна конференция в Гьотеанума 27-30 декември 2019 г.
27. Говорете от сърце, действайте смело
28. Антропософски групи в България

Антропософията излива в сърцата на хората топлината, която се запалва, когато очите на душата се повдигнат към Духовния свят. Тя отваря своите извори и човешката воля, наситена с любов, може творчески да черпи от тях. Антропософията поражда и множество жизнени задачи, но те могат да намерят своя път към човешкия живот само когато тяхна изходна точка е грижата за едно общество.
Рудолф Щайнер

КОЛЕДНАТА КОНФЕРЕНЦИЯ 1923 ГОДИНА И СЪЗДАВАНЕТО НА НОВИТЕ МИСТЕРИИ

Размислите за двата основни мистериини потока винаги ни връщат към мистериите на древността. А това ни насочва към противоположността на времето и пространството, защото в основата на тази противоположност стоят двата вида мистерии на древността, свързани със субстанциите на водата и огъня. Водата е водещата субстанция за учениците на южните мистерии, които са встъпвали в потока на времето, благодарение на преживяването на „живата вода“. И те са могли да съзерцават своите минали въплъщения. А учениците на северните мистерии са се съединявали с огъня на духовното пространство и са прониквали в макрокосмоса, в света на божествено-духовните йерархии. И в двата случая става приобщаване към Духа, но в единия случай приобщаването е чрез мистерията на духовното пространство, огъня, а в другия – чрез мистерията на духовното време, водата. Участието на двата мистериини потока е било необходимо за Христовото въплъщение в Поврата на Времето, за да бъде подготвено от две противоположни страни идването на Бога на земята.

В Евангелията тези два мистериини потока са представени от влъхвите при Матей, и от пастирите в полето, при Лука. Влъхвите идват в Палестина от далечната Персия. Те са посветените, преминали през многогодишна подготовка в основаните от Зороастър мистерии през 6 век пр. н. е., когато той е бил въплътен във Вавилон. В тези мистерии учениците са получили особено дълбоки познания за духовния космос и висшите йерархични същества. В резултат на своето посвещение те са придобили способността да четат на небето звездната писменост. Така са съзерцавали в духовните светове онази звезда, която ги е довела в Палестина до родното място на Исус. Тази звезда е била духовната ентелехия на Зороастър, който сам е ръководел от духовните светове похода на своите посветени ученици към мястото на новото си рождение като Исус. По този начин пътят на влъхвите се е оказал дълъг, както във времето, така и в пространството, защото в течение на много години е трябвало те да се подготвят за това в мистериите. Пътят от Персия до Палестина не е бил кратък и тогава е отнемал няколко месеца. Те са преодолявали това пространство, водени от звездата (огъня) като са я съзерцавали в астралното пространство.

В съвсем друга ситуация са се намирали пастирите. Техният път към началото на Поврата на Времето е бил кратък както във времето, така и в пространството. Съвсем близо до Витлеем те са пазели своето стадо. В момента на раждането на светия младенец са получили откровението за Събитието. Затова не са имали време да размишляват и да се подготвят. Пастирите веднага са превърнали във волеви импулс полученото откровение и веднага са тръгнали на път. Мощният волеви импулс е съзрявал в течение на много години бавно и постепенно в дълбините на душите им. После той внезапно се е събудил чрез подареното им преживяване и е преминал в действие без да се губи и минута.

Особено значение тук има фактът, че в полученото от тях нощно откровение непосредствено е участвала пребиваващата в духовния свят ентелехия на Гаутама Буда, като висш представител на южните мистерии.

Рудолф Щайнер е определил съвсем ясно новата задача, която вече е стояла пред влъхвите и пастирите. Задачата се състои в това, че отсега нататък влъхвите е трябвало вътрешно да станат пастири, а пастирите – влъхви. Онова, което при влъхвите е било в познанието, сега е трябвало да изпълни тяхната воля, а онова, което при пастирите е било във волята – е трябвало да стане за тях ново познание. Тази задача трябва да бъде решена, благодарение на Антропософията, за да могат двете течения, усвоявайки противоположните качества, да започнат да работят заедно за благото на цялото земно развитие. Защото само в резултат на това те ще успеят да намерят съзнателния достъп до Мистерията на Христос.

И няма нищо чудно в това, че при основаването на Новите Мистерии на земята също е трябвало да присъстват двете полярни групи, които също имат своята обща задача. Всички те са се въплътили на земята не едновременно, а с изместване точно с едно цяло поколение. Първоначално влъхвите са се появили в Антропософското движение. Голяма част от тях са дошли в Антропософията чрез Теософското общество. Те са имали зад гърба си дълъг път на духовно търсене и душите им са жадували за истинска християнска езотерика. Много от тях вече са имали различни професии и затова са могли да се занимават само в свободното си време. Но всички те, докосвайки се за първи път до Рудолф Щайнер, веднага са „разпознали“ в него висшия посветен на езотеричното християнство.

При пастирите се наблюдава съвсем друг подход към Антропософията. По-голямата част от тях е дошла в Антропософското движение след неговото отделяне от Теософското общество и се е вливала в него няколко години след края на първата световна война. Те също „веднага разпознали“ в Рудолф Щайнер представителя на езотеричното християнство. Ето защо по-голямата част от въпросите, с които представителите на тази кармическа група са се обърнали към Рудолф Щайнер, се отнасят до преобразуването на различните практически области на живота чрез антропософския импулс. Защото за разлика от първата група, те не са искали да се занимават с Антропософия само в свободното време, а са се стремили да я внасят в своето ежедневие и най-вече в професионалния си живот. От тези въпроси са изникнали много практически инициативи.

Твърде различно се е отнасял Рудолф Щайнер към двете кармически групи. Като гениален педагог, той ги е възпитавал по различен начин в строго съответствие с тяхната индивидуална кармическа предразположеност. Например, ако някой от представителите на първата група е трябвало да заеме някаква длъжност в Антропософското общество,

той е трябвало да има вътрешна зрялост, способности и качества, като самодисциплина и индивидуалните усилия по пътя на антропософското духовно ученичество. Вътрешната работа върху себе си е заемала централно място сред членовете на тази група. Прекалено строги са били и условията. Трябвало е човекът да се придвижи достатъчно далеч по пътя на вътрешното си развитие, за да възглави част от обществото или да поеме върху себе си отговорността за ръководството на цялото общество. Например, в състава на управителния съвет на първото Антропософско общество е влизало удивително съчетание от личности като Мария фон Сиверс, Михаил Бауер, Карл Унгер, където Карл Унгер е носител на мисленето, Михаил Бауер – на чувство, а Мария фон Сиверс – на волята.

Михаил Бауер Мария фон Сиверс Карл Унгер

В тази кармическа група са били абсолютно немислими всякакви въпроси за своите или чуждите предишни въплъщения. А всякакви спекулации на тази тема Рудолф Щайнер просто е наричал „чума“. Само понякога той е съобщавал на своите слушатели изключително важни сведения за конкретни превъплъщения на едни или други исторически индивидуалности, както и на великите посветени. Всички въпроси за кармата са били потопени в атмосферата на най-строга обективност, изключваща всяка възможност за личното им тълкуване. В центъра на тези разглеждания е било поставено не знанието за своите собствени въплъщения, а познанието на обективните закони на кармата. Само по изключение, когато човек е достигнал преклонна възраст, Рудолф Щайнер е могъл да даде определено съобщение на един или друг антропософ за личната му карма, какъвто е бил случаят със седемдесет годишния Гюнтер Вагнер.

Рудолф Щайнер се е държал по съвсем друг начин с представителите на другата група. Той сякаш напълно забравял за необходимостта от достигане до мъдрост и вътрешна зрялост, и често поканвал на някаква длъжност съвсем млади и неопитни хора, които изведнъж получавали от него най-отговорни задачи. И когато се случвало те да не се справят с нея или да я изпълнят неправилно, то вместо остра реплика най-често получавали от него поощрение и подтик към следващ опит. И дори след това към още един опит, ако не успеят да се справят и втория път. Докато се отнасял много строго към първата група, при хората от втората група Рудолф Щайнер апелирал не към познанията и към вътрешната зрялост, а преди всичко непосредствено към импулсите на тяхната воля.

Още от самото начало Рудолф Щайнер е водел тези две групи по различни пътища. Целта му е била, първите да се учат чрез вътрешна работа над самите себе си, а вторите – чрез конкретни действия във външния свят. По този начин, без да задълбочава изначалната им противоположност, той постепенно ги е водел към главната им кармическа задача – основаването на Новите мистерии на земята. Двете групи са могли да осъществят тази задача на земята единствено ако действат заедно.

Същото се отнасяло и за въпросите на кармата. Тук Рудолф Щайнер не само развивал обективната ѝ страна, но отново и отново настоявал за личен подход към нея. Например на съвсем млад човек той можел да каже: „Прочетете за 9 век и вижте какво може да ви се открие там.“ Така хората четели и откривали своите минали въплъщения. А за да проверят истинността на откритието си, те направо питали Рудолф Щайнер и той се радвал, и потвърждавал съобщението или давал нова посока на техните търсения. Но се случвало и нещо съвсем друго. По време на „Курса за младите лекари“ пред представителите на втората група, Рудолф Щайнер посочил направо кармическата принадлежност на присъстващите: „Тези хора, които сега седят тук, са отново родилите се души на еретиците.“ Абсолютно немислимо и невъзможно е било едно такова изказване на събранията на хората от първата група, защото наистина става дума за два съвършено различни подхода.

Разбира се, всяка от описаните групи е имала свои специфични проблеми и слабости, обусловени от тяхната карма. С неподражаем хумор, Рудолф Щайнер често ги описвал. За представителите на първата група, работеща в Щутгарт, той казал: „Водещите личности в Щутгарт имат изострено внимание за това, което аз говоря. Те веднага всичко разбират и много не трябва да им се говори. На тях всичко веднага им става абсолютно ясно. Достатъчно е само леко да им намекна, но обикновено те не правят нищо.“ (GA 257) След това той продължавал за другата група: „Другите са пълни с антропософска душевност и изцяло са предани на Антропософията. За водещите индивидуалности на тази група мога да кажа това. Когато аз им говоря, отначало те нищо не разбират, но веднага правят всичко. Да, това е огромната разлика, едните разбират с голяма лекота, но нищо не правят; а другите отначало нищо не разбират, само обещават всичко да разберат, притежават сила, чувство и усещане, но веднага правят всичко. Те правят всичко, което не разбират.“ (GA 257).

По-късно Рудолф Щайнер е описал двата основни кармични потока така. В първия от тях духовният ученик излиза от своето тяло и съзнателно се издига в макрокосмоса, отначало в Лунната сфера, след това в сферите на Меркурий и Венера. Неговата крайна цел е встъпването в сферата на Слънцето, достигането до която е върхът на неговото посвещение. Вторият път, напротив, започва със съзнателното потъване в микрокосмоса чрез духовно възприемане на вътрешните органи на физическото тяло. Вървейки по този път, духовният ученик е можел да преживее действието на сатурновите сили в основата на различните си органи. В резултат на това той постепенно достигал преживяването на

физическото тяло в неговата връзка с целия космос. Благодарение на това, че тези физически органи му се явяват в Духа, тогава пред него вече не стои просто един земен човек, а човекът, който е обхванал целия космос. Достигайки по този начин връзката със сферата на Сатурн, духовният ученик преминава от нея в сферата на Юпитер, а оттам и на Марс. Също както и в другата група, неговата цел е била въстъпането в сферата на Слънцето, но той е влизал в нея сякаш от противоположната страна.

Ученикът, който е вървял по първия път, се издигал в слънчевата сфера от областта на ниските планети и развивал предимно имажинативно съзнание. От областта на високите планети слизал в слънчевата сфера ученикът, вървящ по втория път и развива предимно инспиративно съзнание. Мястото на окултната среща на двете групи е трябвало да стане обединяващата всички противоположности сфера на Слънцето, като главен космически източник на Новите Мистерии, където двете групи някога са преминавали през обучението на свръхсетивната школа на Михаил.

Затова е свършено безсмислено да се задава въпросът, коя от двете групи е била по-важна за развитието на Антропософското движение и коя е внесла по-голям принос. Защото за главното събитие: раждането на Новите Мистерии в човечеството, са били необходими двете кармически направления. И ако на Коледното събрание би отсъствало само едното от тях, с това би била нарушена връзката с централния праобраз, за който се говори в четвъртата част на Медитацията на основополагащия камък. А в резултат на това новите Мистерии въобще нямаше да могат да бъдат основани на земята. При формирането на първия управителен съвет по време на Коледното събрание, е трябвало да влязат преди всичко главните представители на двете кармически течения. Такива представители са били Мария Щайнер за първата група; и Ита Вегман - за втората. А те са били най-крайната полярност не само в управлението, но и в цялото Антропософско общество. И никой по-добре от Рудолф Щайнер не е знаел колко трудна ще бъде съвместната работа на Мария Щайнер и Ита Вегман.

Те са били живите носители на двата основни принципа и на двете основни формули на тези мистериини потоци. В живота на всеки антропософ има такива моменти, когато той се нуждае от силно вътрешно стряскане, за да изживее правилно своята карма. Това може да се изрази с думите: „Осъзнай каква колосална отговорност носиш ти като антропософ пред духовния свят. За всяко свое деяние, свързано с антропософията, ти ще трябва да дадеш отговор пред висшите сили на духовния свят, от които си получил Антропософията.“ Зад това настроение стои мистериината формула:

1. „Бъдете свършени, както е свършен вашият небесен Отец“. Но едно такова внезапно осъзнаване на своето дълбоко несвършенство може да породя в човека страх и да го доведе до отчаяние. За да може този човек да продължи по предназначения от кармата път, той има нужда от такива думи:

„Опитай се да направиш необходимото. Прояви мъжество и изкажи доверие на висшите сили, които ще ти помогнат да направиш това, което счита за правилно!“ Зад настро-

нието на тези думи стои втората мистериинна формула:

2. „Защо Ме наричаш благ? Никой не е благ освен самият Бог.“ Но преобладаването на такова настроение в душата може след време да доведе до възгордяване и преоценка на своите реални сили. И тогава този човек отново ще има нужда от първата формула. Затова именно само благодарение на съвместното действие на тези два принципа, пред него могат да се открият вратите в храма на истинските Мистерии.

И при среща с Мария фон Сиверс, в този момент, когато чрез нея е говорила висшата й същност, човек е можел да преживее реален страх, какъвто възниква в духовния ученик на прага на духовния свят. Често този страх е оставал несъзнателен, което ги е превръщало във врагове. А при среща с Ита Вегман е било възможно да се преживее дълбок срам от своите несвършенства, като отражение на второто преживяване на ученика на прага на духовния свят. И тъй като това също е било трудно да се понесе, много хора са избягвали срещата си с нея.

Ита Вегман

В какво се е състоял по-дълбокият езотеричен смисъл от призоваването на тези две толкова полярни индивидуалности в първия управителен съвет? Ако се опитаме да охарактеризираме образно Мария Щайнер, ще видим, че тя е била подобна на мълния и на възпламеняващ огън, който е способен да озари всичко наоколо с неземна светлина. Но понякога тя е била способна да изгори и да причини болка, както и да предизвика страх и неприязън.

Напротив, ако се опитаме да намерим образа на Ита Вегман, трябва да се обърнем към елемента вода, който илюстрира волевата й активност през миналите й инкарнации. Ние можем да сравним вътрешното й същество с океан. Това сравнение на двата елемента – огън и вода – най-добре може да ни помогне да разберем самата същност на езотеричната задача на първия управителен съвет. Рудолф Щайнер го сравнява с „медното море“. То се получава, когато по определен начин се смесват огън и вода. Медното море възниква, когато спокойната мъдрост на водата се съединява с огъня на астралното пространство, с огъня на страстта. Ако към образуваното съединение се прибави тайната на златния триъгълник, можем да намерим тази алхимия в шестата културна епоха. А златният триъгълник, това е Мистрията на Манас- Будхи- Аتما, която дава съдържанието на обновеното християнство през шестата епоха. След това към медното море трябва да се присъедини познанието за кармата. Тази задача е свързана с централната мисия на Антропософията в наше време. При осъществяването на тази задача борбата на външен план ще получи мир, благодарение на медното море и светия златен триъгълник и християнството на шестата епоха ще познава медното море и златния триъгълник.

Съвместната дейност на Мария Щайнер и на Ита Вегман в първия УС е трябвало да доведе на социално-окултно

ниво до възникването на медното море като езотерична основа на храма на Антропософското общество.

Със силите на Висшия Аз, Рудолф Щайнер е предал на членовете на Антропософското общество златния триъгълник заедно с учението за инкарнацията и кармата. Същевременно той им е разкрил тяхната обща михаелическа карма, която е основата на новата социална общност. За да превърне Антропософското общество в такава кармическа общност, е било необходимо двата основни мистериини потока да се обединят. И пак със силите на златния триъгълник Рудолф Щайнер е пристъпил към основаването на трите класа на Михаиловата школа на земята. Трите личности, които представляват „тайната на Християн Розенкройц“, са Рудолф Щайнер, Мария Щайнер и Ита Вегман. Така ние можем да разберем думите на Рудолф Щайнер за християнството на бъдещето, което ще притежава тайните на медното море и златния триъгълник.

Разбирането на първообраза на първото ръководство принадлежи към първостепенните задачи на Антропософското общество, както и медитативната работа над този първообраз. Тук трябва да бъде даден един конкретен пример за такава медитативна работа. Изходната ѝ точка е в указанието на Рудолф Щайнер, че в резултат на Мистерията на Голгота влѣхвите трябва вътрешно да се превърнат в пастири, а пастирите във влѣхви. Защото човек може да се приближи към реалното преживяване на Съществуването на Христос, само ако обедини в себе си и едните, и другите. А за целта е необходимо преди всичко да осъзнае собствената си кармическа принадлежност към един от потоците, след което да види в другия, или в „чуждия“ поток своята основна задача, главното поле за своето вътрешно развитие.

Този процес може да бъде охарактеризиран така: Отначало човек си представя образно всички основни качества на онзи кармически поток, към който самият той принадлежи. След това той трябва напълно да погаси създадената по този начин имагинация и да пренесе цялото си внимание върху другия, съвършено чужд поток. Ако след многократно повтаряните опити, той успее накрая да се идентифицира с него до такава степен, че да се почувства като у дома си, то тази втора крачка ще съответства на прехода от имагинация към инспирация. Защото, за да се съедини с чуждия кармически поток, е необходимо да бъде пронизана създадената от него имагинация с по-висша инспирация, позволяваща достигането до пълното сливане с образа. Едва след това човек може да се опита да обедини в душата си двата образа – на своя и на чуждия поток. По чисто обективен начин трябва да се старее да не примесва в процеса на тяхното сливане никакви лични симпатии и антипатии. Висшето интуитивно познание присъства в такова съзнателно обединяване, в резултат на което в душата възниква нещо съвършено ново. Такава медитативна работа може да бъде проведена особено ефективно с първообраза на първото ръководство. Отначало е необходимо да поставим пред душевния си поглед колкото е възможно по-живо и конкретно образите на Мария Щайнер и Ита Вегман, осъзнавайки цялата лично-свърхлична полярност на тези две индивидуалности. След това трябва съзнателно да потънем в личните качества на всяка от

тях, като се стареем да погледнем на тяхното висше съществуване с очите на Рудолф Щайнер. Особено внимание трябва да се обърне на онзи от двата образа, който ни изглежда по-чужд. Едва когато сме достигнали такава интензивност на вътрешното изживяване, при която полярността на образа започва сама да се превръща в едно ново висше единство, можем да се опитаме постепенно да ги обединим в своята душа, последователно преработвайки полярните качества във висша хармония. Ако това се постигне, тогава пред нас ще се разкрие централната розенкройцерска мистерия – мистерията на „медното море“, заедно с възможността тя да бъде реализирана в социалната сфера.

Неизбежно е за нас да срещнем по този път редица препятствия. Особено труден ще бъде преходът от личното отношение към двата образа, завоювани в резултат на вътрешната работа, към стоящите зад тях лично-свърхлични сили. Необходимо е да съживим в душите си един трети елемент, за да намерим в себе си силите за тяхното обединяване. Третият елемент е като мост, който съединява двете изначални полярности. Това е елементът на изкуството. За да извършим описаната метаморфоза, ще се наложи самите ние да станем вътрешно подвижни и творчески активни в собствената си душа. Защото при преживяването на описаната полярност опасността да се изгубим в нея, е твърде голяма. Така че, за да запазим вътрешната си независимост в течение на целия процес, ще бъде необходимо да създадем в душите си една особена област, свързана само с нашите индивидуални качества именно в това възплъщение – не принадлежаща към нито един от двата главни кармически потока. Тази независима област трябва да ни послужи за онази „земна основа“, върху която преодоляването на полярности-те може успешно да бъде завършено.

В търсене на първообраза на първото ръководство това означава следното: Както ние отначало оживихме душите с образите на Мария Щайнер и Ита Вегман, налагайки пълно мълчание на всички наши кармически обусловени симпатии и антипатии, така сега е необходимо да внесем в душите си образа на Алберт Щефен, като го поставим също така обективно пред вътрешния си поглед. След това ние трябва да се потопим в неговите най-добри качества като човек, ху-

Елизабет Вреде

Гюнтер Вакмут

Алберт Щефен

дожник и антропософ и да се опитаме да го видим с очите на Рудолф Щайнер, за да го разберем и обикнем. Ако успеем да направим това, ние реално ще преживеем това, че обединяването на двата други образа става много по-лесно за нас.

Защото от полярността, двойствеността, ние преминаваме към синтеза, троичността, в която са семената на бъдещето.

Сега трябва да добавим още две имена към тази троичност, за да превърнем триъгълника в пентаграм, или образа на завършения човек. Тези две имена са Елизабет Вреде и Гюнтер Ваксмут. В първото ръководство те са първообразът на онази ситуация, в която ние се намираме днес и която в близко бъдеще ще стане още по-актуална. Как да се положи основата на истинското сътрудничество на двата основни вида души, които в пълна степен са се подготвили за своето въплъщение в нашата епоха и онези, които са дошли на земята не в своето време, а в промеждутъка между своите редовни въплъщения? Как могат те да се разберат помежду си? Как да осъзнаят, че независимо от техните различия и едните, и другите еднакво са призвани съвместно да работят в името на осъществяването на онези общи задачи, за които Рудолф Щайнер е говорил в кармическите лекции?

На чисто духовно ниво ние можем да направим първата крачка към примиряването на членовете на първото ръководство. От самото начало трябва да избегнем две крайности, които често се срещат в антропософските среди. Съществуват хора, които въобще не желаят да се занимават с така наречените „стари конфликти“ и предпочитат да ги оставят в пълно забвение. Има и други хора, които веднага застават на едната страна и осъждат другата. Но нито едната, нито другата гледна точка могат да имат нещо общо с нашите действителни задачи като човешка общност, призвана да работи съзнателно над своята карма. Защото преобразяването на кармата изисква именно духовна работа над нея, а не забравяне и още по-малко юридически насочени доказателства за вината на един или друг участник в извършването на трагедия. И в двата случая непреработената карма на извършените в миналото грешки и пропуски се превръща в непреодолимо препятствие по пътя към по-нататъшното развитие на Антропософското общество, възпрепятствайки го да се приближи до осъществяването на земята на онзи първообраз, който Рудолф Щайнер е поставил пред първото ръководство и пред всички антропософи на Коледното събрание.

Независимо от разликата във времето, ние можем със свободната си воля във всеки момент да извикаме в душите си първообраза на първото ръководство и да започнем интензивна работа над неговото осъществяване. В този смисъл самото осъзнаване на този първообраз е първата крачка по пътя към тази цел. И ако тя веднъж бъде достигната, тогава ние ще преживеем това, че в нашите души петорното съзвучие постепенно се превръща в нов орган за възприемане на тази централна задача, която Рудолф Щайнер е поставил пред първото ръководство и пред Антропософското общество на Коледното събрание. Тогава вече ние можем със собствения си вътрешен опит да научим нещо за езотеричната същност на Коледното събрание. Защото петимата членове на езотеричното ръководство сякаш от пет различни страни отразяват неговата духовна същност. И само ако го обхванем от всички страни, ние можем да се приближим към тази централна задача: да основем на земята новата кармична общност (общността на михаелити), в

която хората ще могат съзнателно да работят над преобразяването на общата им карма в смисъла на Михаил-Христос.

Коледна конференция 1923 г.

Кармата на първото ръководство е трябвало да стане едно отражение на небесния порядък, както в междуличностните отношения на неговите членове, така и в тяхното отношение към Антропософското общество. Те са представлявали неговите основни кармически течения. Това е ключът за разбирането на смисъла, който Рудолф Щайнер е внесъл в сформиранието на езотерично ръководство. Езотеричното ръководство е било необходимо не само за да може Рудолф Щайнер да действа чрез него дори и след своята физическа смърт, а преди всичко, за да могат да действат чрез него онези духовни сили, които „Христос е донесъл от духовните висини“ в Поврата на Времената.

А какво можем днес да направим ние? В наше време хората за първи път в земното си развитие получават възможност да работят съзнателно с тези сили, които привеждат в ред кармата. Антропософското общество трябва да стане онова място, където тази работа може да бъде започната. Точно с такава цел Рудолф Щайнер го е основал на Коледното събрание, и след това е разкрил пред неговите членове тяхната слънчево-михаелическа карма. Изводът е, че в наше време е напълно възможно да се достигне до пълното примирение на първото ръководство, както е възможно в социалния план да се положат основите за кармическата консолидация на Антропософското общество, превръщайки го в място, където хората работят съзнателно над своята карма и наистина я променят със субстанцията на новите Мистерии. Още повече, че днес в свръхсетивните светове петте индивидуалности на първото ръководство продължават да действат заедно, изпълнени с преданост към Рудолф Щайнер и към неговата духовна мисия. Със същата обща задача някога те отново ще дойдат на земята, за да продължат съвместно делото на Учителя. И ако днес ние наистина искаме да се съединим с него в Духа, това е възможно само благодарение на нашата воля. Ние можем съзнателно да съучастваме заедно с тях в реализацията на онзи духовен идеал, който е бил поставен от Рудолф Щайнер пред първото ръководство и пред цялото Антропософско общество на Коледното събрание. Това е една изпълнима задача и тя засяга не само света на хората, но и света на Боговете. Защото опозицията против Михаил е възникнала в света на архангелите и е предизвикала разделение в царството на ангелите. Така е настъпил нарастващият безпорядък в кармата на човечеството. Днес верността към михаелическия импулс се проявява най-вече в стремежа към внасянето на ред в кармата на човечеството. Но до каква степен ние днес сме далеч от осъществяването на тази задача, за това свидетелства обширната литература, засягаща трагичната история на Антропософското общество. На нея не й достига най-главното: стремежът за въвеждане на кармата в порядък, като свободно и индивидуално решение. А без такава вътрешно действие нищо не е в състояние да ни помогне наистина да разберем дълбоките основи на трагедията и да намерим добър изход от сегашната ситуация в Антропо-

софското общество, породена от нея. Традиционните исторически разглеждания не са в състояние да се издигнат до духовно научно разбиране на самите събития. В такива публикации продължава да действа неосъзнатият стремеж да се „намерят виновните“ и на всяка цена да бъде оправдана едната страна на конфликта, а да бъде осъдена другата. Как да се излезе от омагьосания кръг на взаимните обвинения? Как да се издигнем на по-високо, истински антропософско ниво на разглеждане? Актуални и днес са думите на Мария Щайнер: „Обаче чудеса не стават! Те възникват, когато моралната субстанция е толкова силна, че тя оправдава чудото. Какво можем ние да направим, за да спасим нашата морална субстанция? Ние можем да простим! Всеки може да прости онова, което му се полага да прости.“

Във връзка с това, Сергей Прокофиев задава следните въпроси:

Искаме ли ние това? Готови ли сме наистина да последваме това духовно завещание на най-близката сподвижница на Рудолф Щайнер? Как можем да усилим „моралната субстанция“ в нашето общество по отношение на този проблем?

Според него, цялата история на Антропософското общество свидетелства, че докато оставаме на това морално и духовно ниво, от което тези въпроси досега са били разглеждани, ние никога няма да ги разрешим. В това няма никакво съмнение. За тяхното разрешаване е необходимо реалното усиление на „моралната субстанция“, достижимо само благодарение на изменението на самото ниво на подхода към проблема – замяната на подхода с такъв, който наистина произтича от самата Антропософия, а не ѝ противоречи. Днес е необходимо да преодолеем съзнателно всякакъв едностранен подход към проблема, да доведем до пълно мълчание всички свои собствени кармически обусловени симпатии и антипатии, да поставим пред душите си въпроса

и да се постараме да концентрираме в него всички морални сили на душата си.

В смисъл на тези думи цялата трагична съдба на първото ръководство може да бъде преживяна като въпрос, който идва от самите дълбини на новите Мистерии и насочен към антропософската съвест на всеки ученик на Рудолф Щайнер:

Искаме ли ние днес да последваме неговото най-свято и най-езотерично завещание, на което в дълбините на своите души са останали верни всички членове на първото ръководство, независимо от всички разногласия и конфликти? И ако ние успеем да се съединим с тях с нашите езотерични действия, а не само теоретически, в обща воля за служене, тогава ще намерим и пътя към нашия общ учител Рудолф Щайнер, който на Коледното събрание е казал: „Антропософското движение не е земно служене. Това е Божествено служене в неговата цялост и във всички негови отделни части.“ (GA 260). Най-важната мисия на Рудолф Щайнер е била да обедини космическото и езотерическото християнство. Тяхното свързване е започнало на Коледното събрание при основаването на новите Мистерии. Връзката на михаелическото християнство с Коледното събрание се е проявила в шестте тома, съдържащи 82 лекции за кармата, и основаването на школата на Михаил на земята. Висшата свободна школа на духовната наука е земната реализация на свръхсетивната школа на Михаил, просъществувала в слънчевата област между 14 и 18 век. На 15 февруари 1924 г. Рудолф Щайнер е открил първи окултен клас. Според него, това са две михаелически откровения, които са били пряко следствие от духовното съдържание на Коледното събрание. И също според Рудолф Щайнер, импулсът на Коледното събрание трябва да проникне в самата светая светих на човешкото вътрешно същество.

Веселина Велкова

Група за терапевтично рисуване
„Дъгата на Дочка“ – Рождество
12.12.2019 г. Стара Загора

ЗА ПРИЯТЕЛИТЕ И СЪТРУДНИЦИТЕ НА РУДОЛФ ЩАЙНЕР

ГЮНТЕР ВАКСМУТ

Гюнтер Ваксмут (1893-1963)

Д-р Гюнтер Ваксмут е един от най-известните антропософи. От Коледа 1923 до 1963 г. той е член на Управителния съвет на Единното Антропософско Общество, негов секретар и касиер и ръководител на секцията по природни науки. В началото на 20 век издава свои изследвания в два тома със заглавие „Етерните формиращи сили в космоса, земята и човека” – Дорнах, 1926 г. По-късно, доразвива и разширява изследванията си и към средата на века издава нови четири тома : Том I. Земя и човек, Том II: Развитие на земята. Космогония и история на Земята - органична формация. Том III Начин на сътворяване на човека Космическа еволюция. Земно въплъщение. Преселването на народите. История на духа. Том IV: Космически аспекти на раждането и смъртта. Към изучаването на кармата. Посочените четири тома са публикувани няколко пъти.

На 24.12.1923 г. в първия ден на Коледната конференция след отчета за състоянието на Антропософското общество, Рудолф Щайнер прочита четиринадесетте точки на Устава и предлага себе си и още пет члена за Управителен съвет. За всеки от тях той казва по нещо характерно, но неочаквано за всички за пети член предлага 28 – годишния млад адвокат Гюнтер Ваксмут със следните думи: „Във Форщанда се нуждаем от индивидуалност, която ще свали много грижи от плещите ни, грижи, които не можем да носим, защото е разбираемо, че инициативите трябва да бъдат разделени. Това трябва да бъде някой, който да мисли от името на всеки, защото е необходимо, когато другите – без да имаме намерение да звучи хвалебствено – също правят усилия да използват интелигентно главите си за решаване на антропософските проблеми, необходимо е някой, който, така да се каже, не чука главите една в друга, а ги държи заедно. Той е индивидуалност, за която много от вас ще решат, че е важно да бъде изпробвана и изпитвана, но аз вярвам, че той ще издържи всяко изпитание. Това ще бъде нашият скъп д-р Гюнтер Ваксмут, който във всичко, което беше длъжен да прави тук за нас, вече показва справянето си с много изпитания и така стана видимо, че е способен да работи с хората по най-хармоничен начин. В течение на времето ще открием, че сме доволни от него. И така, аз се надявам, че вие ще се съгласите с назначението на Гюнтер Ваксмут не за касиер – нещо, което той не желае, а за секретар и ковчезник.” Следват ръкопляскания. Рудолф Щайнер се оказва прав. Гюнтер Ваксмут става ръководител на строежа на втория Гьотеанум. Той успява да получи строително разрешение от администрацията на Базел и да организира проектирането на сложната сграда, голяма колкото половината НДК в София. Прави се график. Работата се изпълнява не само от професионални строители, в това число и дърводелци на дървени кораби (една почти изчезнала професия) за изработване на сложния кофраж, но и от доброволния труд на антропософи от цяла Европа. И най-важното – успява да съ-

бере пари, като всяко национално Общество финансира определена част от сградата. Ако сградата не беше завършена в съответствие с графика през 1928 г., не се знае как щеше да повлияе голямата депресия през 1929 г., която, естествено се отразява и на Европа. Предполагам, че депресията е организирана от западните окултни братства, защото тя е причината за икономическата криза в Германия, довела и до избирането и управлението на Хитлер. Освен добър организатор, Гюнтер Ваксмут е и сериозен изследовател. Той е автор на фундаменталния труд „Пътят на развитие на човечеството”. В него с много таблици и диаграми подробно са разгледани епохите на въплъщаването на човека и съответствието им с геологическите научни периоди. Но освен времево, еволюцията е разгледана и пространствено с преселенията на народите в различните континенти. Читателят е удивен от дълбокото и детайлно познаване на историята от научна и духовно научна гледна точка. Гюнтер Ваксмут разглежда не само главните промени до войната на всички против всички, но и същественото за седемте културни периода на следващата голяма епоха с новия ледников период и приближаването на луната.

Йордан Димитров

Представяне на първата книга 1926 г.

АНТРОПОСОФСКИ ПЕРСПЕКТИВИ - ЕКОЛОГИЯ

Гьоте (1749 – 1832) бил майстор на интуитивната способност за анализиране. Той не наблюдавал естествените взаимовръзки статично, а си ги представял динамично, в развитие. Един от откритите от него принципи е принципът на полярността и растежа. Между два полюса лежат светове, двете противоположности изглеждат непримирими. Търсенето на нещо трето, за което допринасят двата полюса, задвижва отново нещата, прави възможни растежа и развитието. Нареченият на името на Гьоте метод на изследване на гьотеанизъм – поддържан най-вече от антропософски ориентирани учени – стъпва върху това разбиране. Този метод наблюдава феномените толкова прецизно, колкото е възможно и се опитва да разбере най-същественото от наблюдавания предмет. Такъв изследователски метод е особено подходящ за живите неща – било то като отделен организъм, било като елемент от природата, от екологията;

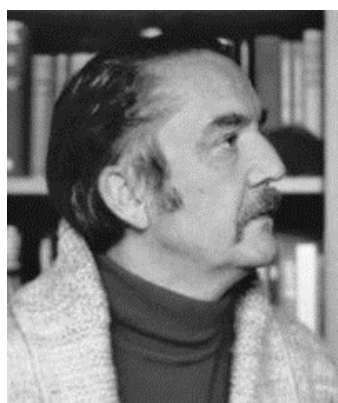
предизвикателството е в това, да се разбере живото, променящото се, движещото се, а не неподвижното, мъртвото.

Екологията е все още млада наука. За неин откривател се счита лимнологът и еколог по водите Аугуст Фридрих Тинеман (1882 – 1960). С водата, с екологичните зависимости и нанасяните им от човека увреждания по отношение на крайбрежието и морето се занимава и американката Рейчъл Карсън (1904 - 1967). Нейният труд „Тиха пролет“ се смята за значителна стартова точка на движението за околната среда не само в САЩ.

Биологът, опитен педагог и валдорфски преподавател Андреас Зухантке посочва в следващата лекция какви импулси може да даде концепцията за тройната структура (триализъм, троичност) на екологичното изследване¹.

Д-р Манон Хацуис

МНОГОКРАТНОТО ОТКРИВАНЕ НА ТРОЙНАТА СТРУКТУРА

Андреас Зухантке (1933 – 2014)

Роден в Базел. Завършва биология. Работи като свободен професионалист и екологичен изследовател в Африка, Южна Америка, Израел. Няколко десетилетия е гимназиален учител в училище „Рудолф Щайнер“ в Цюрих. Последно е работил за подготовка на учители в Германия, Бразилия, Южна Африка, Нова Зеландия, Англия, Швеция. Автор на книги и множество публикации.

В началото на ХХ век принципът на тройната структура (триализъм) се открива почти едновременно и напълно независимо един от друг в коренно различни области на живота. Това правилно се разбира като израз на всеобхватната валидност на тройната структура.

Концепцията за троичен социален ред е фундаментално неприемлива за дарвинистичното мислене, тя противоречи на догмата за случайността, тъй като предполага нещо като иманентен ред. Вместо това се приема понятието „борба за съществуване“, в хода на която като резултат на нецеленасочени еволюционни процеси се налага най-годно то за живот.

В действителност обаче, тази непоставена досега под въпрос доктрина е чист антропоморфизъм, тя демонстративно представя прехвърлянето на социалните борби по време на започващата индустриализация върху живата природа.¹

ФЕНОМЕН НА НОВОТО ВРЕМЕ

Едва в началото на ХХ век концепцията за тройната структура (триализъм, троичност) навлиза в областта на човешкото мислене и наблюдение и то не само веднъж, а изненадващо поне два пъти напълно независимо един от

друг, спонтанно и преди всичко, без никакво отношение към господстващия научен светоглед. Откритието на тройната структура очевидно беше узряло, моментът му беше настъпил.

От една страна е откритата за първи път от Рудолф Щайнер анатомично-физиологична тройна сегментация на човека в полюс на сетивните нерви, „ритмичната“ област на кръвообращението и дишането, както и полюсът на обмяната на веществата и крайниците – два, групирани около свързващо-балансиращ център, в своята дейност антагонистични и по този начин допълващи се центрове (единият конструктивен и несъзнателен, а другият - изчерпващ и даващ възможност за осъзнатост²).

Същото се случва на социално ниво: От първоначалните напътствия на висшите духовни сили и тяхното отражение в йерархично организираната земна социална структура, развитието преминава в самоопределяне и в изградена „от долу“ модерна и отворена към бъдещето общност. Рудолф Щайнер е откривател и научен интерпретатор на този преход от първоначалната Троица в трикратната структура на един духовен социален ред и по този начин до известна сте-

пен на неговото „заземяване“. Той характеризира валидните в съвременния съвместен живот на хората фундаментални области на интелектуалния, икономическия и правния живот – сфери, в които всеки човек е включен по индивидуален начин. Като цяло това е организъм - социален - чиито органи взаимно се обуславят.³

Същото се отнася съответно и за изненадващите паралели, които се проявяват почти едновременно в друга сравнително млада, идеологически все още необременена научна област. Има се предвид една по това време - началото на XX век – все още млада наука за съвместното съществуване на организмите: екологията.

В началото на XX век концепцията за тройната структура навлиза многократно в областта на човешкото мислене и възприемане.

ТРОИЧНА ЕКОЛОГИЯ

Ето един удивителен факт: Рудолф Щайнер формулира като резултат от задълбочени хуманитарно и природо-научни изследвания идеята за физиологичната трисегментна структура на човешкия организъм, както и тази на „социалния организъм“. И в същото време тройната структура се открива от представители на екологични полеви изследвания по съвсем различен начин като широко представен, основополагащ ред на най-разнообразни биологични общности.

Това съответствие се състои във факта, че в растителните общности производителите изграждат свои собствени органични вещества и (при смяна на поколенията и сезоните) постоянно се подновяват: метаболизъм! От него живеят потребителите - хората и животните, които от своя страна оказват значително „координиращо“ влияние върху състава на видовото разнообразие. Накрая всички продукти на разграждането се връщат в началото на естествения кръговрат от разрушителите - гъбички и микроби. Използвайки примера за водите, един от известните изследователи на тези взаимоотношения Алфред Тинеман (1956) описва кръговрата със следните думи: „Ако в морето трябва да се разграничат три отделни жизнени района - бряг, свободна вода и дълбочина, ще видим, че те не са изолирани един от друг; кръговратът на веществата свързва и трите звена в едно цяло, което стои над тях - езерото⁴; най-високата осветена сфера е тази на вегетативната структура, на биологичното производство; следващата средна сфера е обитавана главно от потребителите, живеещи от нея - т.е. животинските обитатели, от рибата до едноклетъчните амеби; в лишената от светлина, бедна на кислород дълбока зона се извършва разграждане и освобождаване на хранителните вещества и връщането им към производителите. И малко по-късно, след въвеждането на термина на „биоценозата“, на „житейската общност“, изследователят формулира: „Значи общността е жизнената форма на природата!“ Къде остава дарвиновата борба за съществуване? Тя, както бе споменато в началото, се оказва непозволена проекция от съвсем различна сфера и няма място в жизнените процеси на природата.

По-добро опровержение на борбата за съществуване на Дарвин от тези открития на опитни изследователи едва

ли е възможно.

Производителите изграждат свои собствени органични вещества и постоянно ги подновяват: метаболизъм. От това живеят потребителите, човекът и животните, които от своя страна оказват значително „координиращо“ влияние върху състава на видовото разнообразие. Продуктите от разграждането се връщат в началото на естествения кръговрат от разрушителите - гъбички и микроби.

ТРИКРАТНИ ВРЪЗКИ МЕЖДУ ЖИВОТНИТЕ

Различните видове животни в определена зона също са подчинени на троични правила, които са определящи за съответния екологичен баланс и показват наличието на всеобхватни творчески сили. Така например връзките между различните видове бозайници в един биотоп са структурирани в три части - преживните животни (например сърни, елени) като представители на групирането според обмяната на веществата и крайниците, от друга страна гризачите, зайците и други представители на сетивно-нервния тип и накрая хищниците от невестулката до вълка, които представляват „ритмичната“ част⁵.

Абсурдно е последните да се разглеждат като „врагове“ на другите две групи (както за съжаление все още е общоприето) - в действителност хищниците, като представители на средната, „ритмична“ групировка, играят решаващата роля като пазители на равновесието на другите два родствени кръга. Има много примери за това. Такъв е случаят на загиване на гората поради изчезването на младите дръвчета в Националния парк Йелоустоун в САЩ: Съвсем неочаквано причината се оказала прогонването на вълците от администрацията на парка, защото посетителите се страхували от тях: В резултат на това се размножили елените, предишната плячка на вълците. Те опасли младите дръвчета до такава степен, че гората загинала. Когато заселили отново вълци, гората бавно се възстановила. След края на Втората световна война окупационните сили в Германия забраниха притежанието на огнестрелно оръжие. В резултат на това ловците отпаднаха като „заместители на хищниците“ и в някои райони елените и дивите свине се размножиха толкова много, че вече не беше възможно контролирано селско и горско стопанство. (Забележително е, че тогава започна самостоятелно мигриране на вълци от Източна Европа - очевидно трисегментният организъм на бозайниците се опитваше да компенсира възникналия вакуум.)

Всички тези примери, които биха могли да бъдат произволно разширени, показват достатъчно ясно, че трисегментната организация е убедителна, отговаряща на действителността концепция, за по-дълбоко разбиране и базирано върху нея смислено боравене с живата природа.

ТРИСЕГМЕНТНИЯТ СВРЪХОРГАНИЗЪМ

Предвид на изумителната съгласуваност между възгледи на ранните еколози, до които те достигат напълно независимо един от друг, и понятия от антропософията, възниква въпросът, дали се касае за един звезден час на съвременното културно развитие, отворено като прозорец за признаване

„Какво е физическото тяло на човека? То е тялото, подчинено на силите, които водят до центъра на земята. Какво е етерното тяло на човека? То е това нещо у човека, което е подвластно на силите, идващи от цялата периферия на Вселената.“ *Рудолф Щайнер в лекция на 30 декември 1923 г.*

на фундаментални еволюционни процеси, показващи тесни взаимовръзки между световното (природното) и човешкото развитие. И накрая: как въобще се стигна до формулирането на напълно непознатото преди това понятие за тройната организация?

В своята задълбочена биография, която е посветена главно на вътрешното развитие на Рудолф Щайнер, Кристоф Линденберг се спира подробно на откриването и следващото развитие на идеята за тройната организация (сегментация)⁶. Той цитира Рудолф Щайнер с изненадващото твърдение: „тази тройна организация (на човека) би могла да се установи преди десетилетия. Самият аз успях да стигна до нейната зрелост през последното десетилетие по време на военните бури.“⁷

Времето преди и след Първата световна война е време, в което изумително многообразни нови идеи, ново мислене - преди всичко в социалната сфера – задават необикновено движение на културния живот. Очевидно това води до недостъпна по-рано възприемчивост на мисли, отговарящи както на духовната реалност, така и на практиката на живота. Впоследствие това започва да действа и в други области, в селското стопанство, медицината, образованието - и, както беше посочено, в екологията. Така става разбираемо и независимото откриване на „екологичната тройна организация“ от изследователи, които са външно отдалечени от антропософията, но духовно независими в най-добрия смисъл на думата.

Това става възможно, благодарение на използваната методика. Обичайната процедура в естествознанието е конкретното запитване за съответния обект, чрез което естеството на отговора се определя от самото начало - без по никакъв начин да се интересува от неговата особеност, от неговата съществена природа. Тази методика никога не води до нови, може би неочаквани резултати, а само до потвърждаване или отричане на това, което се очаква от самото начало. Отворените към резултатите методи на гютеанизма са различни и дават напълно нови познания. Тяхното изцяло отворено неспецифично очакване към обектите им дава

възможност да се произнесат и затова те са единственият метод, който води до наистина нови открития.

Отворените към резултатите методи на гютеанизма са различни и дават напълно нови познания.

„Представете си, че с главата си възприемаме нещо, например езика на друг човек. Така възприетото първо отива в Аза... Всички впечатления, които получаваме от външния свят, имат своето отражение в организацията на обмяната на веществата и на крайниците; „Азът трябва да се поддържа, той не може в течение на часове да има едно-единствено впечатление, в противен случай би станал идентичен с впечатлението“. *Рудолф Щайнер в лекцията на 30 юни 1924 г.*

РАЗЛИЧНА ПРЕДСТАВА ЗА СВЕТА В ЗАВИСИМОСТ ОТ МЕТОДА

Тук се крие принципното противоречие между дарвинисткото и гютеанистическо разбиране на трисегментните органични структури. Първото, с концепцията си за „подбор“ (селекция на най-адаптираните и унищожаване на по-слабите в „борбата за съществуване“), по принцип е с отрицателен, „антипатичен“ характер и води до схващането (или конструирането) на дуалности, които са чужди или враждебно-изключващи се една спрямо друга, например, с цел надвигане на по-слабите от по-силните (на „пляската“ от „хищника“). Нищо чудно, тъй като се касае за напоследък наивно очовечаващото и в същото време напълно осъзнато прехвърляне на възприеманите почти като естествено-закономерни социални борби по време на формирането на английското индустриално общество в началото на 19 век върху живата природа и след това отново обратно.

Дарвин възприема идеята за „борба за съществуване и оцеляване на най-добрите“ – формулировка на социалния критик Малтус, насочена към социалните турбуленции (с която Дарвин, например, вдъхновява Карл Маркс, който му подарява с посвещение първото издание на своя „Капитал“). По това време това антисоциално отношение по никакъв начин не се ограничава само до индустриалните общества. То води също така до потисничество и експлоатация на така наречените „примитивни“ народи и култури по цял свят.

Последният възможен подем в това отношение беше нечовешкото унищожаване на т. нар. „раси“ и „живот, не-

достоеен за живот“. Едва след последвалите катастрофи на двете световни войни закъснялото пробуждане доведе до признаване в цял свят на човешкото достойнство и права, както и на елементарните права на съществуване на другите живи организми (опазване на природата и околната среда).

«Това, което първоначално е в основата на всичко, е топлината или огънят ... не е имало първична мъгла, мъртва първична мъгла, а жива топлина е имало първоначално тук.»
Рудолф Щайнер в лекция от 30. юни 1924 г.

„Природата се разкрива пред мен в своята цялост едва тогава, когато погледна от земята към звездите, когато разглеждам земята като единство с космоса. След това поглеждам назад към себе си като човек и си казвам: Това, което достига в растението до небето, това съм концентрирал в себе си на земята. Аз нося в себе си като човек физическия, психическия, духовния свят.“ Рудолф Щайнер в лекция от 12. август 1924 г.

ТРИАЛИЗЪМ (ТРОИЧНОСТ) ВМЕСТО ДУАЛИЗЪМ

Основната структура на триализма (троичността) може да бъде проверена по всяко време в действителността. В нея е видимо взаимното преплитане на органите, техните многообразни взаимодействия и зависимости като израз на ръководещ биологичен или демократично структуриран социален организъм от по-висок ранг. По този и само по този начин могат да се изучат и действията и общуването, подходящи за обекта или предмета.

Може би противоречието между дуалистичното и триалистично познание може да се характеризира за по-голяма яснота по следния начин:

1. Дуализъм: конфронтация, съперничество, противоречие, поляризация, борба. Цел: победа на едната страна над другата; тяхното отричане вместо диалог и вследствие на това - липса на развитие.

2. Триализъм: разговор, обмен, срещане в центъра, взаимно учене и взаимно стимулиране. Цел: синтез, усъвършенстване, развитие.

Може би в бъдеще при поглед назад, преходът от 19 в 20 век ще бъде разпознат като кръстопътна ситуация, в която едно възможно спасение на човешко-социалните, както и естествено-екологичните общности за първи път е разпознато като свобода на избора на човечеството. За това говори едновременното, напълно непланирано проявление на преди това немислими, но изпълними социални идеи по смисъла на триализма. Така би се решила и загадката на осъзнаването и разпознаването на преди това непознатия триализъм в напълно различни области в момент на изключителна заплаха на съществуването на човека и живота на земята.

Тази статия е основно преработена редакция на статия, публикувана за първи път в „Гьотеанум“ 2010, бр. 42, стр.1.

Превод от немски: Агенция „Валера“

- 1 А. Зухантке (2009): Der Januskopf des Darwinismus (Двуликът Янус на дарвинизма), в Das Goetheanum 5/09 стр. 11-12. В подробната биография на Дарвин Йоханес Хемлебен застъпва погрешното мнение, че Дарвин е взел своята теория за „преживяването на по-добрия“ от философа Спенсър. Самият Дарвин обаче многократно твърди, че неговата собствена теория е резултат от четенето на труда на Томас Малтус „Essay on the Principles of Population“. Още по-конкретен е той в следното изказване: «През 1838 г. прочетох книгата на Томас Роберт Малтус и подготвен да приема «борбата за оцеляване» се убедих, че при тези обстоятелства благодетелстваните видове се запазват, а по-неспособните ще изчезнат. Разполагах с теория, с която можех да работя!». (Превод от Ch. Darwin: The Life and Letters of Charles Darwin, London 1887).
- 2 Р. Щайнер (1919); Общо знание за човека като основа на педагогиката (GA 293)
- 3 Р. Щайнер (1919); Същността на социалния въпрос (GA 23)
- 4 А. Ф. Тинеман (1956); Живот и околна среда.
- 5 В. Шад (1971); Бозайници и хора.
- 6 Кр. Линденберг (1997); Рудолф Щайнер. Биография.
- 7 Р. Щайнер (1923/1924); Коледно събрание за учредяване на Единно Антропософско Общество (GA 260)

Материалът е публикуван с любезното съдействие на д-р Манон Хациус – Регионален мениджър Управление на качеството и обслужването във фирма ALNATURA GmbH – Германия и специалното разрешение на г-жа Зухантке – притежател на авторските права.

ДА ВНАСЯМЕ СВЕТЛИНА В СВЕТА: НАЙ-ЧОВЕШКОТО НИ ПРИЗВАНИЕ

Джеръми Нейдлър

Джеръми Нейдлър живее близо до Оксфорд, Англия и е автор на „Храм на космоса“, издадена на български от Издателство „Шамбала“. Последната му книга е „В сянката на машините: Предистория на компютрите и еволюция на съзнанието“, Temple Lodge, 2018.

Дали дигиталната революция не отива твърде далеч?

Много хора вече се питат накъде ни води дигиталната революция и още по-важно – как да реагираме. Както и Френската революция, отначало тя беше приета добре. В много области преходът от аналоговите към цифровите технологии, започнал през 70-те години на XX век – в звукозаписа, фотографията, комуникациите и т.н. – изглеждаше като качествено усъвършенстване. Цифровите технологии принадлежах на новата компютърна епоха и даваха възможност за въвеждането на по-голяма точност и контрол във взаимодействията ни със света. Днес обаче нарастват и опасенията за степента, до която дигиталната революция и нейните безжични мрежи променят самата тъкан на нашия живот с нови технологии, обвързващи все по-тясно хората и машините, както и за перспективата обитаваният от нас свят да се превърне в хибриден „кибер-физически“ свят.

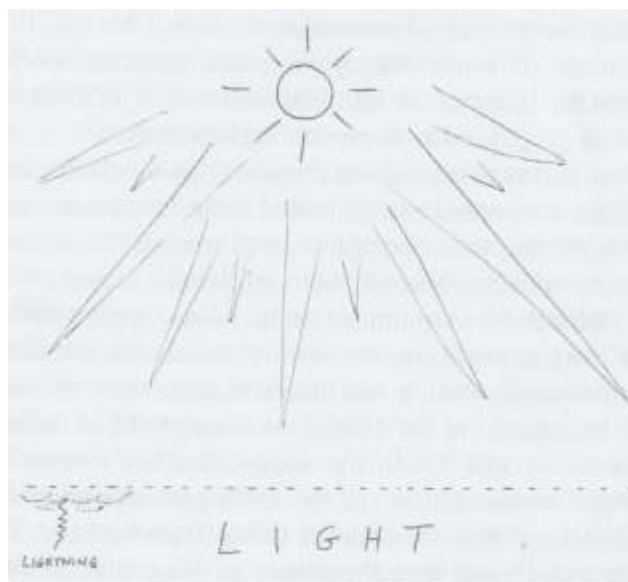
Внедряването на 5G (петото поколение безжични мрежи) насочва съзнанието и предизвиква невиджани досега нива на тревога за посоката на дигиталната революция. Това напомня за онзи момент от Френската революция, когато с въвеждането на гилотината първоначалната еуфория се стопява и никой вече не се чувства в безопасност. 5G мрежата ще доведе до огромно засилване на електросмога, придружаващ разрастването на безжичните комуникации. Тя ще придаде на системите с изкуствен интелект още по-голяма сила и автономност, и ще засегне всички аспекти в живота ни. Изключително бързото ъ внедряване, без никакво предварително изследване на потенциалните въздействия върху здравето или околната среда, е симптом за това, че сегашната дигитална революция, както и Френската революция от XVIII век, е придобила собствена движеща сила извън ограниченията на всякакви рационални или морални съображения. Накъде ни води тя? С каква цел? И в служба на какви истински човешки нужди?

Тази статия е опит за изследване на начина, по който можем да стигнем до духовен отговор на все по-силно проникващата технологизация в нашия живот. Каквито и мерки да вземем – протести, политически действия или просто да се предпазим от обезпокоителните електромагнитни полета – ние трябва да укрепим и нашата душевност, за да удържим позициите си и да останем изправени пред огромните сили, които заплашват да подкопаят основни човешки ценности.

Тези ценности не могат да се разберат изолирано от мястото ни в природата и в по-големия естествен ред, на който принадлежим. Тенденцията на дигиталната революция е да ни отклони от тези ценности и от областта на неприкосновеното както в нас, така и в природата. Как да отговорим на екзистенциалната заплаха на крайната технологизация и да си върнем неприкосновената основа, върху която трябва да останем? Как да работим с оглед на истинското ни човешко бъдеще, което да не донесе още замърсяване и токсичност, а да бъде благословия за природния свят, в който живеем?

Електромагнетизъм и светлина

Положението, в което се намираме сега, трябва да се разгледа в този контекст. Насищането на атмосферата с електромагнитна радиация и развитието на системите с изкуствен интелект са относително съвременни явления. Безжичните комуникации започнаха едва към края на XIX век. Дотогава единствените явления на електромагнетизъм, за които хората имаха представа, бяха гръмотевиците и слънчевата светлина. Но те не бяха считани за електрически до XVIII и XIX век съответно, когато първо мълниятата, а после и светлината, започнаха да се интерпретират като електрически явления. Ние сме склонни да забравяме, че „електромагнитният спектър“ е открит едва в края на XIX век. Преди това никой не е и подозирал за неговото съществуване. В пред-радиочестотния свят *светлината е била действителността*. Тя е изпълвала изцяло атмосферата, нямало е никакво изкуствено електрическо осветление (Фигура 1).

Фигура 1. Диаграма на автора, показваща доминиращата в атмосферата светлина

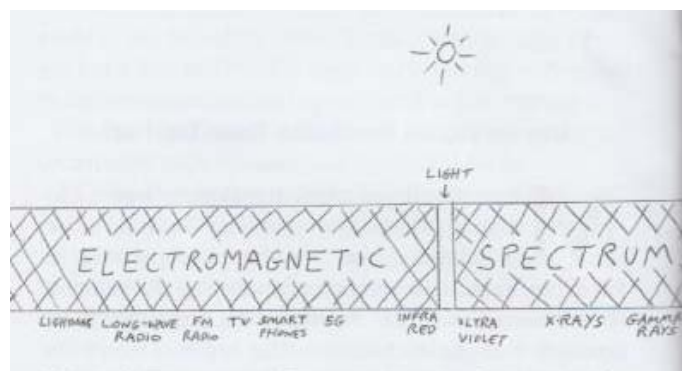
Освен това разбираме, че от незапомнени времена хората са изживявали светлината, излъчвана от слънцето и заливаща нашия свят всеки ден като нещо, което носи в себе си духовна сила. Ако се върнем назад до Древноегипетска-

та епоха, намираме множество доказателства за дълбоката чувствителност на хората към присъщо духовната природа на светлината. Безброй свещени химни декларираат, че светлината се излъчва от слънчевия бог Ра, който дарява живот на света. Проникващата навсякъде светлина означава, че светът е потопен в божественото(1). Същото съзнание намираме и в свещената литература на Израел. Там четем, че светлината е дрехата, с която Бог се загръща(2). Възприемането на светлината като средата, чрез която божественото се изявява в сетивния свят, с готовност се приема и в Християнската епоха. Дионисий Ареопагит и общоприетата християнска традиция схващат светлината като образ на божествената доброта, която се разкрива във и чрез нея(3). Освен Древния Египет, Израел и християнската традиция, много други култури и региони в света свидетелстват за това първоначално човешко изживяване.

Свещеният статут на светлината е застрашително оспорен през 60-те години на XIX век, когато идеята за електромагнитното поле се въвежда в научните кръгове. Според Джеймс Кларк Максуел, който предлага първата изчерпателна теория за съществуването на електромагнитното поле, светлината е просто една от многото честоти на електромагнитното излъчване. Тя не трябва да се счита за нещо повече от смущение в по-голямото електромагнитно поле, в което заема съвсем малка част, а нейното проявление е изцяло в съответствие със законите на електромагнетизма(4). Хайнрих Херц скоро потвърждава експериментално теоретическите формулировки на Максуел и през 1889 г. заявява, че „всяка светлина е електромагнитно явление“ (5).

От този момент електромагнитното излъчване постепенно започва да изпълва атмосферата с нарастващите честоти в електромагнитния спектър, трептящи с различна скорост в секунда, които изкуствено се разпространяват и използват в комуникациите. Това започна с експерименти в безжичното предаване към края на XIX век и първите радиопредавания на дълги вълни през 20-те години на XX век, развива се по-нататък в FM радио и телевизионни предавания през 50-те години на XX век, първите компактни мобилни телефони през 80-те години на XX век, смартфоните в началото на XXI век и сега създаването на „кибер-физически“ Интернет на нещата с въвеждането на 5G през 20-те години на XXI век (Фигура 2). С разгръщането на всяка нова технология се използват все по-високи и по-високи честоти, трептящи с все по-голяма и по-голяма скорост, на все по-къси и по-къси дължини на електромагнитните вълни, така че, най-общо казано, движението (отляво надясно на Фигура 2) е от ниски към високи честоти, от дълговълнов към късовълнов спектър през XX и XXI век. Междувременно, естествената слънчева светлина се свежда до относително незначително тесния честотен обхват в електромагнитния спектър, т.е. главно под-природните енергии.

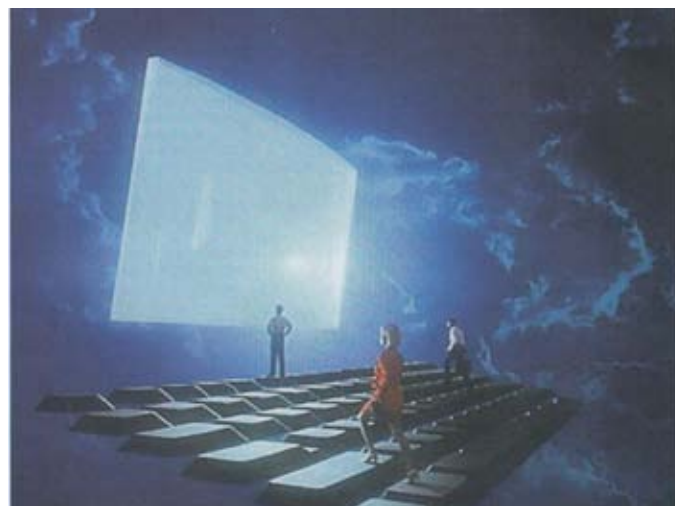
Изобретяването на телевизията показва, че електромагнитният спектър може да се използва и като движение от първоначално звуково разпръскване към предаване на визуално съдържание. Осветеният екран на телевизора въвежда хората в друг свят, който може да се счита едновременно за реален и нереален. Когато през 80-те години на XX век

Фигура 2. Диаграма на автора, показваща доминиращия в атмосферата електромагнетизъм

настолните компютри се сдобиват с подобен екранен интерфейс, това позволява на потребителя да се ангажира много по-отблизо с интелекта на машината. То представлява прозорец за потребителя във вътрешния свят на компютъра, а излъчващата се от прозореца електрическа светлина действа като привлекателна сила за човека. Тя е симулация на естествената слънчева светлина, но силно привлича човешката душа, защото светлината, особено когато свети чрез друга среда, има неустоима примамливост. Затова осветеният екран е едно от най-мощните психологически нововъведения в компютърния дизайн.

В настолния компютър и впоследствие лаптопа, таблета и смартфона, екранът става вход към паралелна вселена, в която хората могат да имат все повече изживявания: да общуват с приятели, да намират разни неща, да работят, да купуват и продават, и да се потапят във фантастичните светове на компютърните игри. Човешките мисли, чувства и желания, както и фантазии, се изживяват все повече на арената на машинния интелект. На Фигура 3 изкуствено светещият екран виси в небето с облаци зад него, а излъчващата се от него електрическа светлина е узурпирала ролята на слънчевата светлина. Екранът е един вид самозванец. Картината изобразява изместването на естествената слънчева светлина от електрическата светлина, генерирана от компютърния екран, който сега командва зависимостта на човешката душа и омагьосва човешкото съзнание.

Фигура 3. Изкушението на екрана

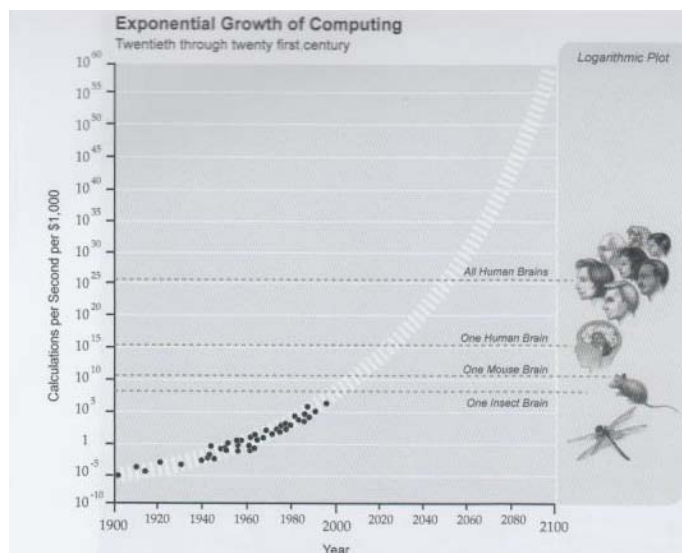
Интелигентност и изкуствена интелигентност

Магията обаче не е само в светлината, а в предоставената от нея особено силна *машинна интелигентност*, която сякаш става все по-необходима в живота ни. Машинната интелигентност (или интелект) има способността да ни ангажира и да ни въвлече във всичко, което може да прави. Забележително е, че първият електромагнитен компютър е изобретен едновременно с първите експерименти за генериране на електромагнитни вълни и после за безжичното им предаване.(6) За нас е важно да разберем не само как електричеството улавя светлината, а и как машините улавят интелигентността.

В западната философска традиция интелигентността отдавна се схваща като определено човешка способност за вникване в същността на нещата. Според Платон и Аристотел интелигентността (на гръцки *nous*) е божествен дар, който прави човешките същества активни участници в космическия духовен ред. Чрез този дар ние сме в състояние да проникваме през външната обвивка на явленията и да схващаме техните вътрешни духовни причини. Освен това интелигентността е онази способност в нас, която е независима от физическото тяло и която ни дава възможност да изживеем собствената си присъща духовна природа.(7) Това разбиране е пренесено в общопризнатата християнска философия от св. Августин, за когото интелигентността се намира в сърцето ни и е насочена към вечното.(8)

За разлика от съвременното използване на думата, интелигентността е станала почни еднозначна на компютърната способност – възглед, застъпен за пръв път през XVII век от Томас Хобс. За Хобс мисленето като активност не е нищо повече от правене на изчисления.(9) Първите механични калкулатори са изобретени още докато е жив и той добре осъзнава факта, че неговата дефиниция на интелигентност е приложима в еднаква степен както за хората, така и за машините. От гледна точка на способността за изчисления интелигентността губи характерното си човешко качество и става нещо механично.

Изводът, че мисленето по същество не се различава от пресмятането – анализирането на данни и последвалите изчисления – е основата в графиката на Фигура 4, публикувана от Рей Кърцуайл в „Сингулярността е близо“ (*Singularity is Near*, Ray Kurzweil, 2005) – книга, която е пълна със смущаващи предсказания за нарастващата роля на изкуствения интелект в нашия живот. Графиката показва нарастващата крива на машинния интелект от 1900 г. насам, през дните на електро-механичните компютри на Холерит, след това първите електронни компютри от 40-те и 50-те години на XX век, личните компютри от 80-те години на XX век и първите смартфони в началото на XXI век. През този период бързо нарастват както компютърната памет, така и скоростта на извършваните операции, и се включват в уреди, продавани на масовия пазар, така че цената на машинния интелект става достъпна. Това означава, че количеството „изчисления на секунда“, което можеше да се купи за 1000 щ.д. нараства няколкократно. Кърцуайл предсказва, че то ще продължи да нараства до степен, при която компютрите ще се изравнят, а след това и ще превишат човешката интелигентност.(10)

Фигура 4. Нарастване на компютризицията според Кърцуайл, „Сингулярността е близо“ (2005)

На графиката машинната интелигентност се съпоставя с интелигентността на насекомите, мишките и хората върху качествено недоловим континуум. Интелигентността на тези същества се различава според броя изчисления в секунда, които всяко е способно да направи. Както светлината е асимилирана от електромагнитния спектър и дефинирана чрез специфичен брой трептения в секунда, така и човешката интелигентност функционира само на определено ниво изчисления в секунда. Според графиката цифрата е зашеметяваща: няколко квадрилона (число с 15 нули след него)! Кърцуайл предсказва, че някои компютри ще достигнат тази скорост до 2020 година.(11) Графиката ни кара да се замислим не толкова за точността на предсказанията, а за смисъла на интелигентността. Цената и датите не са важни, но измерването на интелигентността чрез изчисления в секунда няма нищо общо с нашето съзнателно изживяване на мисленето. Повечето хора сигурно няма да успеят да направят дори едно изчисление за секунда, да не говорим за квадриони! Графиката приема, че интелигентността е съизмерима с електронната или електромагнитната дейност, която е много по-различна от *действителното* ни изживяване на мисленето. От феноменологична гледна точка е пълна глупост интелигентността да се дефинира по този начин. Въпреки това, компютърният модел на интелигентността и на мисленето днес е водещ. Общоприетият възглед е, че мозъкът не е нищо повече от биологичен компютър и че цялото човешко мислене е по същество изчислителна дейност.

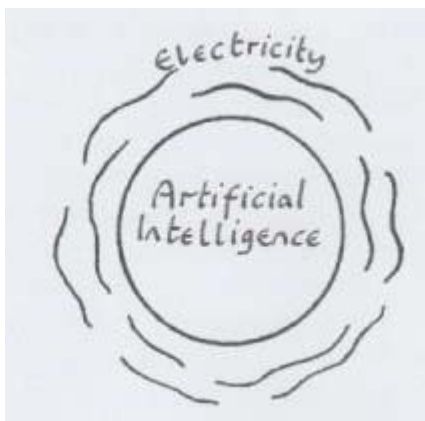
Този възглед е основната причина за преобразуването на протичащите в мозъка електрохимични процеси в цифрови сигнали, за да се работи в по-голяма близост с машинния интелект. От известно време на пазара са пуснати слушалки, които улавят човешките мисли и ги конвертират в цифрови сигнали. Чрез такива технологии хората получават възможността да си взаимодействат с машините и да ги контролират само със силата на мисълта.(12) Тъй като тази технология се разпространява все повече, ние можем единствено да приемем, че човешката интелигентност ще се обвързва

все по-тясно с изкуствения интелект. Както светлината беше открадната от електромагнитната теория, редуccionисткият възглед за човешката интелигентност сега се налага над човешкото мислене. Разглеждането му единствено като електрохимичен процес в мозъка, в същия спектър както машинния интелект, и представата за него като „изчисления в секунда“ водят до атрофиране на по-дълбоките духовни способности, присъщи за истинската човешка интелигентност.

Можем ли да върнем на човешката интелигентност ролята, която е независима от изкуствения интелект и която се основава върху истински свободна дейност, а не просто се подчинява на доминирания от компютрите свят? С всеобщото проникване на Интернет на нещата, компютризираната интелигентност ще бъде вградена във все повече предмети, с които ние си взаимодействаме ежедневно. Затова е жизнено важно да предприемем стъпки за изграждането на истинския човешки потенциал на мисленето. Както ще видим, тези стъпки са тясно свързани с признаването на духовната природа на светлината.

Възстановяване на връзката между светлината и мисленето

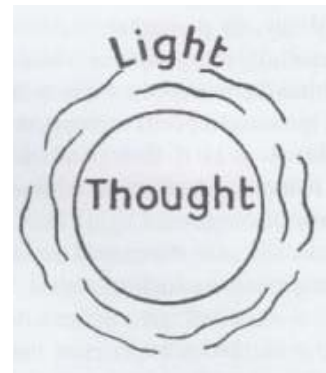
Между електричеството и изкуствения интелект съществува взаимозависимост. Изкуственият интелект не може да съществува без електричество. Това е така, защото – както знаем – ако подаването на ток прекъсне, нашият компютър или смартфон изпадат в пълно бездействие. Освен това мобилните ни устройства, доколкото комуникират с други устройства, получават и отделят електромагнитна радиация. По същия начин вградените сензори, трансмитери и активатори, необходими за Интернет на нещата, както и новите „кибер-физически системи“, които ще станат възможни чрез 5G, функционират като получават и предават електричество. Но както изкуственият интелект зависи от електричеството като среда, така и електричеството намира своята реализация в изкуствения интелект. Електричеството се издига до най-високото си ниво, когато е цифровизирано с бинарен код, защото така придобива интелигентност, марка и само изчислителна. Така че електричеството и изкуствения интелект трябва да се считат за два аспекта на едно общо явление. Фигура 5 представя схематично тази връзка.

Фигура 5. Електричество и изкуствен интелект (схема на автора)

Връзката между електричеството и изкуствения интелект, обаче, е възникнала като един вид имитиране на връзката между светлината и мисленето. Фигура 6 е всъщ-

ност адаптация на схема, първоначално дадена от Рудолф Щайнер през 1920 г., когато той говори за връзката между светлината и мисленето. В схемата на Щайнер мястото на изкуствения интелект по право се заема от мисленето, а тази на електричеството – от светлината (Фиг. 6).(13)

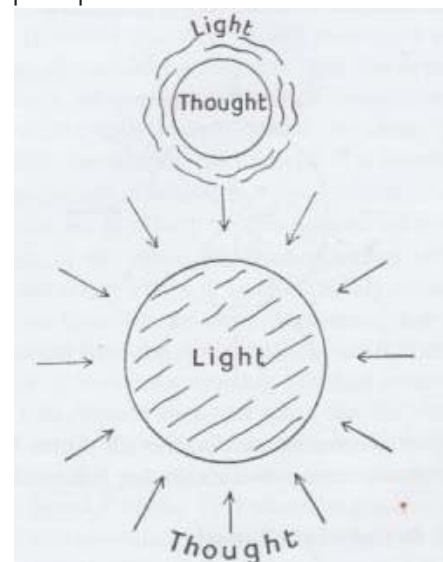

Фигура 6. Схема на светлината и мисълта, Рудолф Щайнер

Рисувайки схемата, Щайнер едновременно дава следното обяснение:

„Ние носим светлината в нас. Само че ние не я виждаме като светлина, защото живеем в нея и защото докато използваме светлината, тя става мисъл в нас... Ние приемаме в себе си светлината, която иначе виждаме извън нас. Диференцираме я в себе си. Работим в нея. Това е нашето мислене: то представлява работа в светлината... Светлината и мисълта си приличат. Те са идентични, но видени от различни страни“.(14)

Идеята, че мисленето и светлината са тясно свързани води началото си от далечното минало. Може би няма да е изненада за никого, че я намираме още у Платон, който вижда, че те са една същност, която външно се проявява като светлина, а вътрешно – като мисъл или човешка интелигентност (*nous*). За Платон светлината и мисълта произлизат от един и същи източник, който той нарича „идеята за Бог“.(15) Тази връзка с идеята за Бог днес може да ни се струва мъглява, но ако поискаме, всяка сутрин можем да почувстваме как окъпаният в слънце свят ни осветява със силата на доброто. Доброто струи през прозореца на спалнята ни със слънчевата светлина. Същата сила на доброто може да се изживее вътрешно като сила, която дава светлината на будното ни съзнание, способността ни да мислим, да знаем и да разбираме.

Фигура 7. Пълната схема на връзката между светлината и мисълта, Рудолф Щайнер

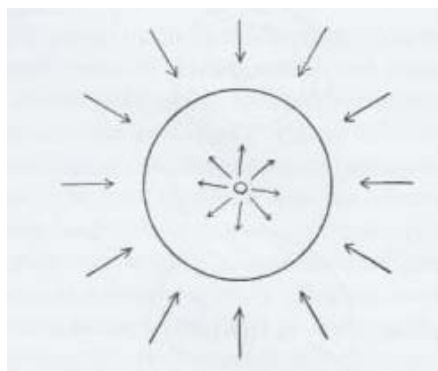
Освен Платон, древните мислители като Аристотел и Плотин също считат интимната връзка между мисълта и светлината за напълно очевидна, а и през Средновековието тя се подразбира и заема видно място в съчиненията на Тома Аквински, например.(16) В древността и Средновековието самата мисъл се изживява вътрешно като озаряваща или хвърляща светлина върху света.

Щайнер добавя още нещо под схемата, която дава. Пълната схема е показана на Фигура 7.

Малкият кръг горе е микрокосмосът на човешкия ум, съдържащ нашите мисли. Според Щайнер, духовните сетива виждат, че мислите ни излъчват светлина. Долу макрокосмосът на света е изпълнен със светлина. Но тогава, казва Щайнер, духовните сетива виждат, че светлината, която залива света, е проникната с мисъл. Така *светлината, изживявана в света около нас, е проникната с мисъл*. Ако се запитаме какво е мисловното съдържание в светлината, философите от древността и Средновековието щяха да ни кажат: светлината съдържа архетипните форми на всички същества. С други думи, вътрешният организиращ принцип на всяко същество – духовният му архетип, който го създава такъв, какъвто е – по своята същност е светец.(17) Този възглед е в пълно съгласие с възгледа на Щайнер, който казва следното в лекцията си 10 години по-рано, през 1910 г.:

„Всяка материя на земята е кондензирана светлина! В материалния свят не съществува нищо, което да не е – под една или друга форма – съгъстена, концентрирана светлина... Каквато и материя да пипнем, навсякъде се докосваме до съгъстена, концентрирана светлина. По своята същност материята е светлина.“(18)

Следователно, сетивно възприеманият свят е един вид светлина, кондензирана в материя. Доколкото материята получава отпечатъка на мисълта, която прави всяко нещо това, което то е, тя също получава отпечатъка на светлината. Схемата илюстрира факта, че отпечатъкът е получен от космическата периферия, която работи *отвън навътре*. Но същевременно във всяко живо същество архетипът работи *отвътре навън*. Този привиден парадокс ни показва как действат силите на живота или етерните формиращи сили – от космическата периферия навътре и от духовния център навън (Фигура 8). Така че съществува важно припокриване между светлината и етерната област: ние срещаме етерното в светлината.

Фигура 8. Схема на автора: от космическата периферия навътре и от духовния център навън

Светлината: мост към етерния свят

За природата на светлината Щайнер казва също, че въпреки нейното присъствие навсякъде в света около нас, ние не я виждаме пряко, а виждаме чрез нея. Тя прави нещата видими, но самата тя е невидима.(19) Затова, когато съзерцаваме светлината, ние съзерцаваме нещо, което макар че присъства в света, по своята същност има *духовно присъствие*. Затова светлината може да се счита за своеобразен мост, който води от сетивно възприемания свят към нещо, което е несетивно. *Тя е мост към етерния свят.*(20)

Ние можем да приемем светлината като отправна точка, врата към етерното, защото етерните енергии, т.е. формиращите жизнени сили, се пренасят чрез светлината; те живеят в светлината. За Щайнер електричеството е сила, враждебна на живота: то може да вдъхне живот само на машини, докато светлината е средата, чрез която формиращите сили на живота се изливат в света.(21) Всички ние можем да изживеем това, но чрез известно вътрешно усилие, чрез усърдно практикуване на съзерцателното наблюдение. Опитът да се постигне това изживяване е първата стъпка към неутрализиране на въздействието, оказвано от електромагнетизма в атмосферата, при което ние утвърждаваме по-голяма реалност и влагаме енергията си за изследване на по-дълбоката истина. Ако можем да станем по-съзнателни за етерните сили, които живеят в светлината, ще можем и да възстановим мястото, по право принадлежащо на светлината. То не е областта на електромагнетизма, а *областта на живота*.

Изцяло от нас зависи да развием такова съзнание за връзката между светлината и областта на жизнените сили. Вместо да считаме светлината за даденост, ние можем да задълбочим отношението си към нея, като наблюдаваме например различните настроения на утринната и вечерната светлина и разликата между светлината на разсъмване и светлината по здрач; като обръщаме повече внимание на непрекъснато променящите се качества и взаимодействия на светлината и сянката; като забелязваме как съдържанието на влага в атмосферата се отразява на качеството на светлината през деня и през годината, и как характерните свойства на светлината се различават в облачен или слънчев ден; като поставим в центъра на вниманието си как светлината се отразява, предава или поглъща от листата и цветята, например. Това са прости, но трудно доловими неща за наблюдение, които могат да ни направят чувствителни за живота, духовно качество на светлината.

В някой слънчев ден можем да забележим контраста между начина, по който виждаме нещата, ако източникът на светлина е зад тях и ако е пред тях. Когато са осветени отзад, листата и венчелистчетата изглеждат сякаш преобразени. Разкрива ни се тяхното присъщо излъчване, при което не ни изглежда преувеличено да си представим, че те са кондензирана светлина. Те могат да станат не само светещи, но и прозрачни, както е в случая с лалето на Фигура 9. В такива моменти се усеща присъствието на духа в света на природата, защото съзерцавайки с удивление, можем да зърнем божественото, което приковава вниманието ни. Тогава ще разберем и примамливостта на осветения отзад електронен

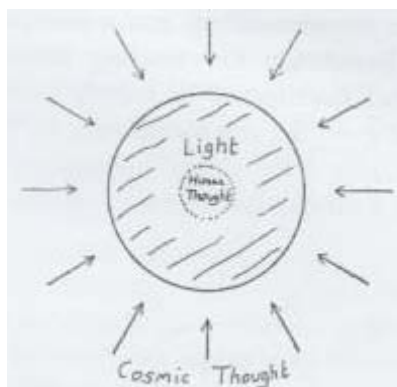
екран. Не иска ли той да подражава тъкмо на тази божественост? Но вместо да ни привлече в живия етерен свят, той ни въвлеча в безжизнения електронен свят. Потопявайки се в такива явления, ние започваме да разбираме, че светлината носи в себе си мощни творчески съзидателни сили.

Фигура 9. Лале, осветено отзад през пролетта (снимка на автора)

Завръщане към мисленето

Ако разгледаме отново долната, макрокосмическа част от схемата на Щайнер (Фигура 7), тя ни подсказва, че колкото повече се потопяваме в светлината, толкова повече чувстваме един вид „завръщане у дома“, защото в сетивното ни изживяване на светлината се срещаме със същото и във вътрешното ни изживяване, а именно – *мисълта*. Ако светлината вън от нас носи в себе си космическото мислене, породило всички форми в света, в себе си, в центъра на нашия собствен вътрешен живот срещаме същия елемент на мисленето. Затова човешкото мислене по право заема централно място в макрокосмическата схема на Щайнер като косвено принадлежащо на по-голямата макрокосмическа драма (Фигура 10). Външно космическият логос се обвива в дреха от светлина, а вътрешно ние изживяваме същата духовна сила, активна в нашия мисловен живот.

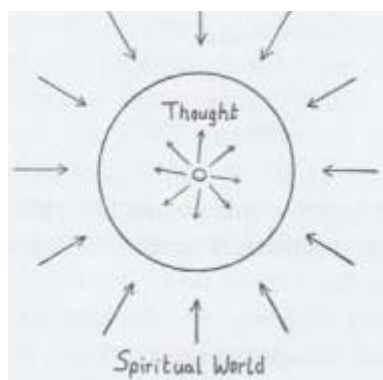
Фигура 10. Светлината в космическата мисъл; човешката мисъл в светлината (схема на автора)

Както светлината, дейността на мисленето също е духовна, но въпреки това присъства в сетивно възприемания свят. Затова, както светлината, мисленето може също да послужи за мост между възприемания от сетивата ни свят и духовния свят. Но то може да направи това ако се издигнем над всеобщо разпространения възглед, че мисленето е „изчислителен“ процес в анализа, чрез който стигаме до нещата по логически път. Това описва мозъчното мислене, но

мозъчното мислене не е основната същност на мисленето. Всеки компютър може да бъде програмиран да анализира данни, но когато мислим истински, ние се издигаме над мозъчната дейност и сме активни на *етерно* ниво. Както видяхме, етерното работи от космическата периферия навътре и в същото време от духовния център навън.

Приложено към вътрешния живот на мисленето, това води на първо място до създаването на център. Ние заставаме в него на вътрешния праг, там, където възникват мислите и съзнателно се включваме във възникването на мислите и в тяхното пораждаване. Мисленето като дейност е отваряне към все още неоформеното и придаването на форма. То изисква да се освободим от представите си и от любимите си мнения. В това отношение то включва и един процес на *отказ от мислене*, защото е противоположно на процеса, в който се опсланяме на добре познатите мисловни модели и няма нищо общо с анализирането на данни, пресяването на информация или пресмятането. По своята същност то е *активно възприемане* на това, което възниква отвътре.

Породеното от нас, обаче, не възниква точно отвътре, в смисъла на „от нашето собствено себе“. Ние не можем да твърдим, че то е наша собственост. То идва отвъд нашето его. Ние имаме силното усещане, че източникът на нашето мислене всъщност не е *вътре в нас*. По-скоро *ние сме в него*; ние действваме в един по-голям ум. Затова Щайнер казва, че когато мислим истински, духовният свят „участва“ в нашето мислене. То е диалог, в който не сме сами; то е общуване с духовния свят.(22) Фигура 11 изобразява парадокса, че духовният свят участва в нашето мислене *отвътре*. Затова имаме усещането, че мислите ни възникват от една сфера отвъд ограничената ни личност. Това изживяване ни дава усещането, че мисленето е етерна дейност, както и емпирическата основа да отхвърлим редуccionисткия възглед за човешката интелигентност само като изчислителна способност. Изживяването ни се превръща в основно противодействие на сегашната тенденция за все по-тясно интегриране на човешкото мислене в системите с изкуствен интелект.

Фигура 11. Участието на духовния свят в мисленето (схема на автора)

Внасяне на светлина в света

Аз вече подсказвах, че потопявайки се в живите, творчески сили, носени от светлината, внасяме равновесие в наситената с електромагнитна радиация атмосфера. По същия начин, задълбочавайки мисленето си до степен, на която да го изживеем като жива духовна дейност, неутрализираме тенденцията човешкото мислене да се заплита в машинна-

та интелигентност. Има още една съществена стъпка, която също можем да направим в отговор на потока екстремни технологии в живота ни.

Една от най-важните формулировки на Рудолф Щайнер за мисленето като духовна дейност е, че то съдържа в себе си „силата на любовта в нейната духовна форма“. Когато започнем да мислим истински – с живо мислене – ние активираме в себе си силата на любовта.(23) Тук е основната разлика между човешката и изкуствената интелигентност. Присъщо за човешката интелигентност е нейната безкористност, поради което тя ни дава възможността да проникнем с разбиране в другия. За разлика от човека, машинното мислене е лишено от любов и е откъснато от света. То е заключено в тъмнината на крайния субективизъм и не може да излъчва духовна светлина.

Както заобикалящата ни външна светлина, така и светлината на мисленето в нас споделят същата характеристика на безкористност. Едната озарява всички неща, големи и малки, грозни и красиви, без предрасъдъци; другата ни дава възможност чрез разбиране да осветим същността на другия, също без предрасъдъци. Това е силата на любовта в мисленето. Тя насочва светлината на мисленето навън към света.

Активизирането на това ниво на мислене е нашето най-висше призвание като човешки същества. Внасяйки в света нашето изпълнено с любов внимание и топлината на безкористното ни разбиране, ние всъщност внасяме животворна светлина в света. И по този начин благославяме това, което озаряваме с нашата светлина. В една от медитативните си строфи Рудолф Щайнер казва, че без съзнанието ни светът ще замръзне, лишен от живот.(24) Към това можем да добавим: колкото повече отдаваме съзнанието си на един свят, в който доминират интелигентни машини, оживени от електричество, толкова повече светът ще намира само смърт.

Хората могат да допринесат нещо жизнено важно в света, в буквалния смисъл на думата. Когато уловим други същества в прегръдката на нашата обич и истински безкористно разбиране, ние всъщност ги осветяваме, носим им светлина. А според Майстер Екхарт, когато озаряваме други същества с нашето разбиране, ние всъщност ги подготвяме за тяхното завръщане при Бог. Това е най-дълбокото ни човешко призвание.(25) Можем да го видим илюстрирано в прекрасната рисунка на Грег Трикър „Свети Франциск в снега“ (Фигура 12). Тя изобразява светеца в изпълнение на специфичното

му човешко призвание сред ледената зимна природа.

Фигура 12.
„Свети Франциск в снега“, Грег Трикър

Всяка от набеязаните по-горе три стъпки се състои от изграждане на връзката ни със светлината като духовната основа на отношението ни към технологичните предизвикателства. Те, разбира се, няма да спрат разгръщането на 5G мрежата, а след нея и на 6G и 7G, нито ще предотвратят повсеместното проникване на изкуствения интелект. Затова не трябва да ги считаме за алтернативи на политическия протест или усилията да повишим самосъзнанието си за опасностите от крайната технологизация чрез обосновани аргументи въз основа на научно изследване. Но помагайки ни да намерим свещената земя, върху която можем да застанем, те ще ни дадат възможност да поставим нещо от другата страна на везните, да уравнилим негативните сили, които днес атакуват човечеството и заплашват живота на земята. За да приемем тези сили, ние трябва да изградим вътрешни укрепления в нас и да намерим силата да работим за истинското благо на света.

Превод: Диана Ботушарова

Бележки:

(1) Jan Assmann, *Egyptian Solar Religion in the New Kingdom* (Abingdon: Routledge, 2009).

(2) Псалм 104.

(3) Дионисий Ареопагит, „Божествени имена“. Този възглед е възприет от Тома Аквински, например в коментара му върху Евангелието на Йоан, лекция 2.

(4) Джеймс Кларк Максуел, „Динамична теория на електромагнитното поле“ (1864), Cambridge University Press, 1890.

(5) Хайнриг Херц, „За връзката между светлината и електричеството“, MacMillan, 1896.

(6) През 80-те години, когато Херц извършва експериментите си върху електромагнитните вълни, Херман Холерит проектира и построява своята „табулираща машина“, първият електромеханичен компютър, който намира успешно приложение при преброяването на населението през 1890 г. По-късно фирмата на Холерит се консолидира в компанията IBM.

(7) Платон, „Тимеус“; Аристотел, „Метафизика“ и „Никомахейска етика“.

(8) Св. Августин, „Изповеди“. По-късните автори като Боетий и Аквински предпочитат да използват думата „интелект“ (intellectus) вместо „интелигентност“ (intelligentia), но тя се отнася за същото човешко качество.

(9) Томас Хобс, „Левиатан“.

(10) Рей Кърцуайл, *The Singularity is Near*, Duckworth, London, 2005, глава 3.

(11) През 2019 г. най-бързият компютър (гигантски суперкомпютър в Китай) достига скорост от 93 квадрилона операции в секунда. Цената му обаче е повече от хиляда щ.д., така че все още не може да се изобрази на графиката.

(12) Компанията Emotiv Inc. например, която специализира в областта на невротехнологията, предлага широка гама от евтини слушалки и обещава, че потребителят ще може „да контролира машините със силата на ума си“.

(13) Рудолф Щайнер, „Мисълта и волята като светлина

и тъмнина“, лекция от 5 декември 1920 г.

(14) Пак там.

(15) Платон, „Републиката“, книга 6.

(16) Дейвид Уидън, „Светлината Христос: теологията на светлината и озаряването у Тома Аквински“, Fortress Press, Ausberg, 2014.

(17) Етиен Гилсън, „История на християнската философия през Средновековието“, London, 1980: „Всички създадени същества са светлина... и тяхната същност се състои в това, че са отражения на божествената светлина“.

(18) Рудолф Щайнер, лекция от 27 май 1910 г., в „Откровенията на кармата“, АИ „Даскалов“, 1994.

(19) Рудолф Щайнер, „Моят жизнен път“, ИА „Аб“, 2013. „Светлината всъщност не се възприема чрез сетивата; цветовете се възприемат чрез светлината, която се изявява навсякъде в цветовете, но самата тя не може да се възприема сетивно“.

(20) Оуен Барфийлд, „Светлината на света“, лекция от

февруари 1953 г. Виж също Рудолф Щайнер „Първи природонаучен лекционен курс за светлината“, лекция 5 от 27 декември 1919 г.

(21) Рудолф Щайнер, лекция от 16 юни 1924 г., в „Биодинамично земеделие“, АИ „Даскалов“, 2001. Щайнер предупреждава, че изпълването на атмосферата с електричество ще има вредно въздействие върху хората и всички живи организми, защото електричеството не принадлежи на живота, а го разрушава.

(22) Рудолф Щайнер, лекция от 5 януари 1919 г.

(23) Рудолф Щайнер, „Философия на свободата“, АИ „Даскалов“, 1993.

(24) Рудолф Щайнер, „Календарът на душата“, седмица 33.

(25) Майстер Екхарт (1260-1328). Германски теолог, философ и мистик. „Всички същества влизат в моето разбиране, за да могат да бъдат осветени в мен. Така аз подготвям всички същества за тяхното завръщане при Бог“.

ТЕРАПИЯ С МЕТАЛНО - ЦВЕТНА СВЕТИНА ПРЕДСТАВИ ЗА ПЪРВИ ПЪТ СТАРОЗАГОРКАТА АЛАРА МЕЙС

Алара Мейс

Тази необикновена арт-терапия произхожда от Германия и черпи оригиналното си вдъхновение от цветните прозорци в Гьотеанума, Швейцария. Разработена от Мариан Алтмайер преди близо 20 години, тя се развива все повече в последното десетилетие. Новата терапия е внедрена в няколко антропософски клиники в

Германия, Англия, Швеция и Америка и се практикува от терапевти, чиято първа специализация трябва да бъде антропософска терапия - изкуство, евритмия, медицина, масаж.

Процесът на терапията включва разговор с терапевта и продължително наблюдение и преживяване на различни цветни стъклени прозорци от пациента. Струящите интензивни цветове на прозорците се образуват от метални окиси или хлориди на желязо, мед, сребро и злато, добавени към основните стъклени съставки, които се нагряват до висока температура и преминават през серия от процеси на нагряване и охлаждане, за да се образува разнообразието от оттенъци. Например синьо стъкло и червено стъкло, направени от мед, а също и червено стъкло, направено от злато. Всеки различен цветен прозорец въздейства по различен начин върху наблюдаващия. Впоследствие панелите се гравират, така че светлината и тъмнината да си взаимодействат игриво и изображението да изглежда променящо се. Гравиранияте мотиви засилват лечебните качества на цвета, които могат да бъдат изпитани по-интензивно чрез естествена слънчева светлина. Прозорците се поставят във висока дървена рамка на колела, за да могат да се придвиж-

ват към дневната светлина. Пълният комплект за терапия включва дванадесет на брой прозорца. Стъклените панели се изработват ръчно в Германия от Люсиен Турси, който в продължение на години търси стари технологии и изследва различни метални рецепти за цвят.

Създателката на терапията Мариан Алтмайер забелязва, че някои пациенти имат нужда да възприемат цвета по-скоро като светлина, отколкото като боя. Когато наблюдават естествената светлина от прозорците, слънчевата светлина предава на човека качествата на металите, трансформирани в цветовете. Например топлина, спокойствие на движението, структуриращи сили или освобождаващи вълни. Използва се за лечението на много заболявания на деца и възрастни, при житейски кризи и травми, при хора с увреждания. Макар тази терапия да е все още експериментална и прилагана от няколко години, пациентите отбелязват промени в обмяната на топлината, подобрения на съня и облекчаване на хроничните болки, нови душевни преживявания. Ефективно се използва още при: хронична болка, тревожност, депресия, панически атаки, стрес, мигрена, проблеми със съня, възстановяване след болест, сърдечен удар, инсулт. Здрави хора и пациенти с различни заболявания се облагодетелстват от наблюдението на метално-цветната светлина, което хармонизира и засилва индивида.

Терапията с метално-цветна светлина бе представена на 25 септември в Стара Загора от българската арт-терапевтка Алара Мейс, по инициатива на групата по художествена терапия „Дъгата на Дочка“. Алара Мейс работи и специализира вече седем години в метално-цветната светлинна терапия в Блекторн - антропософски терапевтичен център в Англия. Представянето на металните цветове се превърна в цветен празник на Михаил, в който някои от участниците имаха възможност да се докоснат до цветовете на златото. Алара бе донесла със себе си късове от синьо, червено и

розово стъкло, които постави в черни рамки на прозорците, така че дневната светлина струеше през цвета направо към наблюдаващите. Интересен бе фактът, че някои от присъстващите имаха силно душевно изживяване, а други останаха недокоснати вътрешно от цветовете.

Изненада имаше не само в представянето на терапията, но и за самата терапевтка Алара Мейс, която за първи път

изнесе кратка лекция пред антропософската общественост в Стара Загора. Вълнението ѝ бе видимо - да говори на български пред българска публика, която се интересува от опита ѝ на терапевт и антропософ. Тя е старозагорка, напуснала страната преди двадесет и осем години. В началото на прехода заминава за Лондон, където учи лингвистика, след което завършва магистратура и преподава в Лос Анжелис. Там прочита статия за валдорфската педагогика и посещава валдорфското училище. Усеща нов импулс за промяна и се завръща отново в Англия, където започва обучение по арт-терапия в Тобиас - школа за изкуство и терапия. Алара открива първо таланта си на художник, а след това и антропософията. След завършването започва работа като арт-терапевт в Блекторн център и се запознава с антропософската медицина и фармакология. Работи в екип и получава силна подкрепа и смелост от колегите си и създателите на метало-цветната светлинна терапия.

В лекцията си в Стара Загора Алара представи работата си с пациенти с метало-цветната светлинна терапия като посочи метода и конкретни примери. Видимо бе, че тя е отдадена на работата си като терапевт и че преживява терапевтичния процес. Убедена е, че духовното развитие и търсене засилва и укрепва у нея волята на изцелението, без която тя не би могла да постига резултати в професията си на арт-терапевт. Според Рудолф Щайнер **волята на изцелението** у терапевта е безкористна и не самоцелна, необходимо е да се развива съзнателно, за да събуди волята у пациентите за самолечение. Присъствието на терапевта и процесът на терапията създават надежда и окуражават, връщат отново смисъла на живота и желанието за промяна, както споделя Алара. Когато терапевтът има тази воля, зад него застава Духовният свят и оттам навлизат лечебните сили. Тогава се включва и активизира Азът на пациента, което е необходимо за изцелението в нашето съвремие.

Куражът е добродетел, която Алара Мейс търси цял живот. Това е една от най-важните теми, които тя изследва дълго време. Изследването завършва с написване на дипломна работа за добродетелта смелост. Според нея, без смелостта терапевтът не може да развива волята на изцелението и не би могъл да има надежда в работата си с тежките душевни и физически травми на хората. Оказва се

, че това е житейската истина, която тя търси по своя път, която иска да сподели и донесе в България и да покаже как куражът струи от цветните стъкла на желязото и златото. Затова тя зададе на публиката следния въпрос: „Какво, според вас, е куражът?“ И продължи: „Куражът е способността да се свържем с Духовния свят и да се отворим към Висшия Аз. Смелостта идва директно от Духовния свят и се преживява в

сърцето, във вътрешното себе. Ако погледнем външния свят, той отвлича вниманието с комерсиализма и материалната необходимост. Смелостта помага да намериш перспектива, която да не води до отчаяние и песимизъм, да намериш инициатива, която да подобри твоя живот и на другите. Смелостта променя живота, болката се понася по-лесно, помага да се намериш във външния свят, но и да търсиш дълбоко в себе си. Понякога пациентът споделя след терапия, че си връща живота обратно и че може да се

справи с него. Върху куража трябва, обаче, да се работи, а силата му да се подновява, защото изкушенията на външния свят и електрониката приспиват мисленето и волята. Тогава несъзнателното, вътрешната инерция и автоматизмът на ежедневието се превръщат в съвременния дракон, когото трябва да преборим. Затова всяка година през есента пада метеорното желязо, за да се върнем отново към себе си и духовните си цели.”

Ето и някои от заключителните изводи от дипломната работа на Алара: „Смелостта е духовна сила, която се проявява чрез топлината на сърцето и светлината на съзнанието, засилвайки способността на човека да проявява духовен потенциал, да живее целенасочен и смислен живот и да преодолява несгоди. Това е дар на Боговете, които и хората могат да даряват и един на друг. Може да се изисква смелост, когато се идентифицираме твърде много с материалните аспекти на съществуването или недостатъчно. Всяко човешко същество се нуждае от нея, за да осъществи духовно намерение. Смелостта е необходима, когато хроничните заболявания и болката станат част от биографията. Смелостта трябва да се намери в по-дълбоката реалност, която дава воля за живот и сила да се приеме страданието. Натрупана огромна доза смелост, ставайки свидетел на процеса на моите пациенти и написвайки този документ. Изисква се смелост, за да бъдем свидетели на болката. Нося със себе си образа на Христос в Гетсиманската градина: „Сърцето ми е готово да се скъса от мъка. Спрете се тук и останете будни с мен.” През нощта всички ученици заспиват. Имаме ли смелост да останем будни?“

Диана Демирева

Панели за лечение с метално цветна светлина

ДУХОВЕН КАЛЕНДАР

АНДРЕЙ ПЪРВОЗВАНИ – ПЪРВИЯТ, ПРИЗОВАН ОТ ХРИСТОС АПОСТОЛ

„Аз съм раб на кръста Христов“ шепнат устните на апостол Андрей по пътя към мястото, където трябва да бъде разпнат. „Аз повече желая, отколкото се страхувам от кръстната смърт и повече скърбя за гибелта ти, Господи, отколкото за своите страдания“. Думите извира от сърцето и сякаш бележат последните крачки на апостола с ореола на безпределна кроткост и смирение. Денят е последния на месец ноември, а годината – около шестдесетата след Христовото разпятие. Немоощен, наранен до смърт от изтезания и бой с пръти, апостолът пристъпва с последни сили към издигнатия край тъмницата на град Патра кръст, където трябва да бъде привързан, а не прикован, за да бъдат удължени мъките му. И за да се изпълни докрай мъченическият път, разпятието трябва да се извърши на кръст с наклонени греди.

Днес не знаем кое е било по-силно в душата на апостола – дали физическата болка от нечовешките мъчения или радостта от предстоящото душевно пътуване към Царството Христово. Едно, обаче, е сигурно: последните страдания на апостол Андрей са сходни със стъпките на Христос към Голгота и това радва и утешава душата му.

Кой е апостол Андрей и защо Христос призовава първо него да Го последва? И какво можем да разберем за живота и личността му, базирайки се на оскъдните сведения, които получаваме от евангелистите?

В първа глава на Марковото евангелие четем:

„А като вървеше покрай Галилейско море, Исус видя Симона и брата му Андрея да хвърлят мрежа в морето, понеже бяха рибари. И рече им: вървете след Мене и аз ще ви направя да бъдете ловци на човеци. И те веднага оставиха мрежите си и тръгнаха след Него.“

А ето какво пише Йоан:

„А Исус, като се обърна и ги видя, че идат подире Му, казва им: Какво търсите? Те Му отговориха: Рави! Де живееш? Казва им: Дойдете и вижте. Те отидоха и видяха, де живее; и престояха оня ден при Него. Часът беше около десетия. Един от двамата, които бяха чули за Исуса от Йоана и бяха тръгнали след Него, беше Андрей, брат на Симона Петра. Той пръв намира брата си Симона и му казва: Намерихме Месия.“

От думите на евангелиста Йоан научаваме, че братята Андрей и Петър са родом от Витсаида край Галилейско

море, притежават къща в Капернаум и са рибари. Евангелието ни съобщава също, че първоначално Андрей е ученик на Йоан Кръстител, който го насочва към Христос. Следва призива на Христос „Върви след мене!“, откъдето произлиза и традиционния епитет на апостола „първозвани“. Андрей винаги се появява сред първите четирима апостоли след Петър, Яков и Йоан.

Името му се споменава и в т.н. „синоптичен апокалипсис“ – глава 13 от Евангелието на Марко: „Когато Той излизаше от храма, един от Неговите ученици Му казва: Учителю, погледни, какви камъни и какви здания! Исус му отговори и рече: Виждаш ли тия големи здания? Няма да остане тук камък на камък, който да не бъде сринат. И когато седеше на Елеонската планина, срещу храма, питаха Го насаме Петър, Яков, Йоан и Андрей: Кажете ни, кога ще бъде това, и какъв ще е белегът, когато всичко това стане?“

Отговаряйки им, Исус почна да говори: Пазете се да ви не прелъсти някой. Защото мнозина ще дойдат в мое име, говорейки, че съм аз; и ще прелъстят мнозина.“

Евангелията не трябва да се разглеждат повърхностно. Те обаче никога не предават чисто външно фактите, а винаги са картина на духовни взаимовръзки. Поради това много ограничено могат да се разглеждат като исторически извори в обичайния смисъл. Както казва Рудолф Щайнер, този духовен образен характер, който разкрива външното историческо събитие и го прави дори многократно неразпознаваемо изпъква по-силно на преден план именно в трите синоптични евангелия, докато духовно най-проникновеното евангелие, Евангелието на Йоан, предава външните събития най-достоверно. Действително, най-висшата духовна, художествена

сила предава външното събитие неизопачено, така че то да стане говорещ реален символ на стоящото на заден план духовно събитие. Образите трябва да се приемат без предубеждение в душата ни и да се вслушваме в това, което ни разказват. Едно чисто интелектуално тълкуване на символите би ни отклонило по странични пътища. В този смисъл как бихме обяснили присъствието на Андрей сред останалите ученици?

Рудолф Щайнер често говори как животът край вода стимулира едно естествено творческо ясновидство, което не може да се отъждествява с ясното, будно аз-съзнание, което трябва да стъпва на здрава почва. Това наследено от

Статуя на Свети Андрей в Архбазиликата „Св. Джовани ин Латерано“, Рим, Италия

стари времена ясновидство притежават в голяма степен както Петър и Андрей, така и Яков и Йоан. Поради това те са в състояние да предусетят нещо от истинската същност на Христос и да го последват. Но за да станат наистина негови ученици, трябва да се откажат от тези естествено вродени сили и да придобият нови, които се черпят непосредствено от Аза. Казано по друг начин, трябва първо от морето да стъпят на сушата. Това, че Петър и Андрей хвърлят мрежите си в морето, а Яков и Йоан кърпят своите, може да има и друго символично значение, което да намеква, че Петър и Андрей черпят още повече от старите сили, отколкото другите двама апостоли. Те обаче трябва да се откажат от своето наследено духовно богатство, напълно в смисъла на думите на Христос: „Блажени са бедните духом, защото тяхно е царството небесно.” (Матей 5.3) Ето защо Христос работи с душите на своите ученици, подготвяйки ги за времето, когато трябва сами да тръгнат и да проповядват. Пътят на апостол Андрей преминава през Епир, Кападокия, Скития (днес Добруджа), Тракия, Македония и Ахея. Твърди се дори, че проповядва и в днешна източна Анатолия и западна Грузия. Духовният му подвиг завършва в гръцкия град Патра, където бива обвинен от тамошния управител Егеат в разпространение и проповядване на „лъжливо безумно учение” и осъден на смърт чрез разпятие. Привързан е към кръст с наклонени греди, т.н. „кръст на Свети Андрей”, където издъхва на преклонна възраст, славейки Христос със сияещо в „небесна светлина” лице. Денят на смъртта е 30 ноември, в който се слави Свети Андрей както в Римокатолическата, така и в православната църква. Андрей е смятан за апостол на Мала Азия и Константинопол. Той е и национален светец на Русия, Румъния и Шотландия, тъй като на националния флаг на Шотландия един от символите е именно Андреевият кръст.

Днес, като свещен завет към нас прозвучават и думите на Йоан Златоуст в неговото неповторимо „Похвално слово за свети апостол Андрей Първозваний”: „Здрава е мрежата на апостолската ловитба, дивна е паметта на Андрей и дивен е споменът за мрежата, която той употребил за привличане на народите към Христовата вяра. Защото мрежата, която използвали тези безсмъртни покойници, никога не може да бъде разкъсана от забравата. Не ще овехтеят с времето тези оръдия за лов, които са сътворени не от човешкото изкуство, а от Божията благодат. Макар че самите рибари са си заминали от нас, оръдията, които са използвали, или мрежата, с която са уловили самия свят, никога не са овехтявали. Когато хвърлят и изтеглят мрежата те са невидими, обаче мрежите им се оказват пълни. Не тръст са взели те, която тлее с времето, не ленени влакна, изгниващи от овехтяване. Не кукичка са направили, която е разяждана от ръжда, не храна са поставили на кукичката, с която да уловят риба. Не на камък са седели, до който се допират водите, не в лодка, която разбива вълнението, са плували. Но както е дивно изкуството, което са употребили, така и оръдията им са били нови и необикновени. Защото вместо тръст те употребяват проповедта, вместо влакна – паметта, вместо кука – силата, вместо примамка – чудесата, вместо камък – небесата, от които те провеждат този лов; вместо лодка те имат олтар, вместо риба те улавят и самите царе, вместо мрежа те разпространяват Евангелието, вместо изкуство те прилагат Божествената благодат; вместо морето те управляват човешкия живот; вместо мрежа те са привикнали да използват кръста.”

Христина Ангелова

ПОСЛАНИЯТА НА АПОСТОЛ ПАВЕЛ - ИЗВОР НА ХРИСТОВИЯ ИМПУЛС

Апостол Павел е основната, най-важна личност, която за първи път разгласява чрез своите послания Христовия Импулс по целия свят. Когато човек се потопи дълбоко в тези послания, той долавя че импулсите, които движат Апостол Павел всъщност са импулси, идващи от Христос, лично преживяни от него.

Апостол Павел е убеден и е истински ентузиазизиран, горещ пропагандатор на тези идеи. Посланията на Апостол Павел носят личен характер с често бушувачи страсти, но и непоколебимост да разгласява християнските истини като първичен, непосредствен източник на християнството. В тях има точно формулиране на християнското учение.

Свети Апостол Павел е преживял много изпитания, мъчения, страдания, затварян в тъмници и накрая понесъл мъченическа смърт за разпространение на християнството - повече от другите апостоли. Затова църквата го е удостоила, заедно с Апостол Петър с прозвището „Първовърховен Апостол”. А сам той във Второто си послание до Тимотей се

нарича „Окованик Христов”. Той е проповедник, апостол и учител на езичниците, апостол на християните.

Животът и подвизите на Апостол Павел са описани с топлота от неговия ученик – евангелистът Лука в книга „Деяния на светите Апостоли”.

Апостол Павел претърпява мъченическа смърт в Рим, обезглавен, посечен с меч, на 29 юли 69 година след Христа. В Новия Завет има 14 послания от Апостол Павел до римляни, солуняни, коринтяни, галатяни, ефесяни, филипяни, колосяни и пр. Има послания на „Апостол във вериги”, когато е бил в тъмница. Посланията на Апостол Павел представляват дълбоко и всестранно излагане и изясняване на основата на християнското учение, запечатано в богословски понятия и образи. Той е изиграл важна роля и е най-важният, вдъхновен, дръзновен проповедник за разпространение на християнството в Гърция, Палестина, Македония, Беломорието, Рим и др. В посланията той разяснява благовестието Христово, тъй като то е Божията сила за спасение

на всеки, който вярва в него.

Павел, с името Савел е роден между пета година преди Христа или пета година след Христа. Той е римски гражданин по рождение. Роден в религиозно богато еврейско семейство в г. Тирс, римска провинция Киликия, Палестина. Павел е от израилев род от Вениаминово коляно. Той се определя като фарисеин. Учил в Йерусалимска висша школа философия, етика, литература, гръцки език.

Като висш римски началник, Савел бил върл гонител на християните. С такава задача тръгнал за Дамаск и пред града се случва чудото – Видение на самия Христос. „И на отиване, като приближаваше Дамаск внезапно блесна около него светлина от небето. И като падна той на земята, чу глас, който му говореше: Савле, Савле, защо ме гониш? А той рече: Кой си ти, Господи? И Господ му рече: Аз съм Исус, който ти гониш. А той, разтреперан и смаян, рече: Господи, що искаш да сторя? И Господ му рече: Стани и слез в града, и ще ти се каже що трябва да правиш”. /Деяние на апостоли гл.9: 3,4,5,6/.

От огромната, ярка светлина на видението на Христос Савел ослепява за три дни. Заведен в Дамаск при Ананий, който, получава поръчение от Христос: „И Господ рече: Иди, защото създ избран ми е той да носи моето име пред народи и царе, и пред синовете Израилеви”. /Деяния на апостоли гл.9 : 15./ Ананий възлага ръце на главата на Савел и го покръства с името Павел, както става при Посвещение. В същия момент Павел прогледнал и от този час започнал да проповядва християнството.

Караваджо:

„Покръстване на апостол Павел” 1600г.

Павел вижда светлинния ореол, в който му се явява Христос за първи път за разлика от виденията на другите покъсни свети. Възкръсналият Христос се явил на Павел в душевна плътност на светлинния ореол, в който за първи път се открил на Павел пред Дамаск. Това е била Божията милост с благодатта да се яви в този ореол. Така Павел вече знаел, че след Мистерията на Голгота в самата сфера на Земята живеят вече всички сили, които са възкръснали при Мистерията на Голгота. По такъв специален начин Павел познал възкръсналия Христос. И от този момент Павел започнал да проповядва с увереност, страст, всеотдайност. Така християнството, проповядвано от Апостол Павел влизало в най-дълбоките и интимни области на човешката душа и той успявал да възпламени личния елемент у човека. Той представял първичното Христово събитие по един строго личен характер. Апостол Павел е натоварен с мисия, която засяга цялото човечество и то в Четвъртата Гръко-Римска културна историческа епоха, когато се закриват сетивата на човека за духовния свят и настъпва епохата на материализма, на мрака за духовното.

Така Апостол Павел открива поглед към всички опасни влияния, които епохата на мрака предизвиква в човешката душа. Срещу епохата на мрака той трябвало да призове нежните сили на току-що възникналия Христов Импулс. Затова в посланията на Апостол Павел звучат смело гневни и яростни пориви. Той непрекъснато ни напомня за всички възможни прояви на материализма, които трябва да се превъзмогнат. Той предлага нещо, което едва просветва в човешката душа, и пътя по който да се разгори Христовия Импулс като истински пламък.

Посланията на Апостол Павел са с огромна въздействаща сила на първичното християнство. Тази сила пулсира особено от посланията му до римляни, коринтяни, солуняни. Там изригва гняв и смелост, характерна за личния елемент на словата му. И точно такива е трябвало да бъдат, та да имат завладяваща ударна сила на първичното християнство за разпространението му по света. И всичко онова от християнството, което идва като нещо ново в света е описано по толкова забележителен начин и с такъв огромен ентузиазъм, че ни позволява да сме напълно сигурни. Той е бил истински разтърсен от появата на Христовия Импулс, с който са завладени всичките му душевни и духовни сили. Това е триумфа на Духа над човешката природа. И днес, когато материалистичната епоха е в своя разцвет, когато сетивата ни за духовния свят са затворени и ние сме в обсебващия духовен мрак, можем да почерпим духовни и душевни сили от Христовия Импулс, който извира от посланията на Апостол Павел.

„Ако нямаш любов, нищо не си” - казва Апостол Павел”
и „Не Аз, а Христос в мен”.

д-р Иванка Кирова

ДИСКУСИИ, ВЪПРОСИ, ОТГОВОРИ

Вторият Милениум 2033

В последния брой на в. „Антропософски вест“ (<https://www.aobg.org/files/newspaper/bg/av63.pdf>) с един кратък текст д-р Трайчо Франгов излага тезата си за настъпването на кулминацията на антропософията през 2033 г. Тогава щял да настане „истинският“, както пише той, „Втори Милениум“ според „езотеричната хронология“, датираща не от Раждането на Исус, а от смъртта на Христос на Голгота през 33 г.

В подкрепа на тази идея той пише следния текст (нередактиран от нас):

По повод думите ми в „Антропософски вест“ бр. 57, за 1912 г. – че е 1879... (от 3. 4. 33 г.), както и за езотеричната хронология, водеща началото си от годината на Мистерията на Голгота, които бяха критикувани, общавани, извадени от контекста на различни места в блогове и сайтове, както и на страниците на вестника, бр. 59, трябва да отбележа:

Рудолф Щайнер многократно е заявявал:

- че Мистерията на Голгота е централното събитие в еволюцията на човечеството;

- че началото на новото летоброене започва от Мистерията на Голгота – 3 – 5. април 33 г.;

- че 1912 г. е била 1879 г. оттогава – (Календара на Душата)

- че краят на един век – като духовно и социално въздействие, завършва до третината на следващия век.

Основната част от това изречение са четирите „заявления“, които според Трайчо Франгов са повтаряни многократно от Рудолф Щайнер. От тях обаче, поне според нас, безусловно вярно е само първото, което гласи, че Мистерията на Голгота е централното събитие в еволюцията на човечеството – Рудолф Щайнер го е твърдял и многократно повтарял. Това не важи за второто „заявление“, което той не само не е повтарял, но въобще не е и твърдял! Рудолф Щайнер никога не е казал, че „началото на новото летоброене започва от Мистерията на Голгота – 3 – 5. април 33 г.“

Рудолф Щайнер никога не е твърдял, че началото на новото летоброене започва от Мистерията на Голгота през 33 г. Нещо повече – той винаги и без изключения се е позовавал само на него, а за такова, което започва от 33 г., както ще видим по-нататък, само се е надявал, че може да възникне. Което означава, че Трайчо Франгов греши с второто от „заявленията“ и приписва на Рудолф Щайнер нещо, което той не е казал. Третото пък, което твърди, че „1912 г. е била 1879 г. оттогава – (Календара на Душата)“, макар да е неясно и трудно за разбиране, вероятно има предвид направената от Рудолф Щайнер връзка между двете годишнини по повод представянето на *Календара на Душата* през 1912 г., което означава, че е казано само веднъж, а не

многократно. Същото, в интерес на истината и точността на мисълта, в голяма степен се отнася и за четвъртото „заявление“.

По-съществен обаче е цитатът, който Трайчо Франгов предлага на читателите след „заявленията“. Той е ключовият в целия текст и с него той смята, че обосновава своите четири „заявления“. Важно е и това, че именно с него е изведена и обоснована теорията за „истинския“ Втори Милениум, за която ще стане въпрос по-нататък.

Трайчо Франгов обаче е пропуснал да уточни автора на цитата, но той става ясен след проверка в Събраните съчинения на Рудолф Щайнер и гласи следното:

„За страничния наблюдател би трябвало да изглежда като най-голяма ексцентричност, че поставяме годината 1879-а като начало на нашия календар. Тук искаме да обърнем внимание на това, че е особено важно да се постави годината на Мистерията на Голгота като начало на нашето летоброене, а не годината на раждане на Исус. През един петък на 3. април 33 година в 3 часа следобед се извърши Мистерията на Голгота. И тогава се извърши раждането на Аза в онзи смисъл, който ние често сме характеризирали... Не е приятно задължение да им се казват такива истини, но това трябва да се прави.“ (7. май 1912, Събр. съч. 143)

Първо за отбелязване е последното изречение, което звучи „просветляващо“ за истината. Доколко обаче тя може да се прозре от приведенения цитат? В него не се казва, че „началото на новото летоброене започва от Мистерията на Голгота – 3 – 5. април 33 г.“, както твърди Трайчо Франгов във второто „заявление“, а се уточнява, че е ОСОБЕНО ВАЖНО (!) да се въведе друго летоброене, което да датира от годината на Мистерията на Голгота! Тоест тук се визира една идея, която се приема за съществуваща реалност! Но тя все пак е само една препоръка на Рудолф Щайнер, която, ако беше изпълнена от хората, наистина щеше да доведе до появата на, както сам я е нарекъл Трайчо Франгов, „езотерична хронология“. Само че реално такава не съществува, защото смяната на едно летоброене с друго в обществен план никога не се е осъществявала и ново такова никога не е било въведено дори в средите на антропософите, извън които надали някой дори е разбрал за нея.

Фактически създаването на ново летоброене, или на „езотеричен календар“, е само едно пожелание (a wish) на Рудолф Щайнер. Д-р Франгов обаче го приема за реалност, с която обосновава теорията си. Той пренебрегва факта, че практически никой никога и никъде не го е изпълнил, включително и самият Рудолф Щайнер, който в многобройните си по-нататъшни лекции и книги държи сметка единствено на общоприетото летоброене, започващо от раждането на Исус, а не на някакво друго.

Особено подчертано това се прави в случаите с числото на Звяра 666 и неговите изяви през 666 г., 1332 г. и особено през 1998 г., която той свързва с Мистерията на Сорат. На едно място дори указва кога точно ще настъпи третото хилядолетие във връзка с така важното и имащо общо както с антропософската кулминация по същото време, така и с третата историческа поява на числото на Звяра ($3 \times 666 = 1998$) почти по същото време Второ пришествие на Христос:

„Това събитие (Второто Пришествие, бел. моя) все още може да се изпълни, ако хората се обърнат към духовен живот преди началото на 3-тото хилядолетие. А както е известно, 3-тото хилядолетие ще започне през 2000 година!”, Рудолф Щайнер, Събр. съчинения 182, лекция от 9 октомври 1918 год.

Тук във връзка с особено произнесеното от Рудолф Щайнер „все още“ можещо да се изпълни събитие на Пришествието съвсем ясно се вижда, че следващото трето хилядолетие започва през 2000 г., а не през 2033-та, което означава, че Рудолф Щайнер зачита нормалния календар, а не само предложения от него нов. Очевидно е, че с него, а не с „езотеричния“ на Трайчо Франгов борави той и когато свежда на бял свят посмъртните писма на Хелмут фон Молтке до неговата съпруга Елиза. В тях непрекъснато се споменава времето „към края на 20. в.“ и „в края на 20. в.“, заради което книгата, в която те са събрани, се казва „Светлина за новото [21-вото] хилядолетие“. Там на много места се говори за времето в края на 20. век, например:

Страданието ще бъде последвано от възход. Бавен! Призовани сме в края на 20. в. да направим това, което сега не ни бе позволено.

Много противници има да се явят. Но светлината в края на 20. в. блести пред моя поглед.

Насочил съм поглед към по-късните времена, към края на 20. в., когато ще работим заедно, за да дадем на човечеството това, от което се нуждае.

Към края на века ще се освободим от нашите противници. Ще изпълним задача от голямо значение за света.

Вече е коментирано как Рудолф Щайнер на много места в творчеството си засяга края на 20. в., което прави въз основа на общоприетото летоброене, без специално да го указва, защото то се подразбира. Ето само един характерен пример за това от десетките подобни:

„[...] от антропософското движение трябва да произлезе нещо, което да кулминира преди края на този [20.] век. Защото над антропософското общество първа една съдба: мнозина от днешното антропософско общество да слязат отново на Земята, преди да е настъпил края на 20. век, но обединени тогава с онези, които са били ръководители в Школата в Шартр или са били ученици на тази Школа. Така щото, за да не изпадне цивилизацията в пълен упадък, преди изтичането на 20. век на Земята заедно трябва да действат платоничните от Шартр и аристотелианците, които ще се появят по-късно“, Рудолф Щайнер, Събрани съчинения 240, лекция от 18 юли 1924 г.

Така в крайна сметка Трайчо Франгов смесва желаното с реалното (*wishful thinking*), с помощта на което стига до самозаблуждение, макар да се опитва, както казва накрая той, „да предпази хората от заблуждение“:

За всеки антропософ е ясно, че ако се върнем 2000 г. назад, ще намерим 19 г. Исус, но за Христос ще трябва да се почака. Но всеки би казал, че това е 19 г. сл. Христос...

Наближаването на истинския Втори Милениум в 2033 г. ни кара да съобщаваме тези истини.

„Но да се предпазват хората от заблуждения е всецено задължение.“

Мартин Атанасов

АНТРОПОСОФИЯ ПО ЦЕЛИЯ СВЯТ

Уважаеми членове,

Едно общество живее от обмена между своите членове - между нас. И тъй като ние сме активни по целия свят, в Антропософското общество имаме нужда от инструменти за обмен на идеи. Едно от тях е „Антропософия по целия свят“.

На тазгодишното Общо събрание по предложение на скандинавските страни обсъдихме въпроса как отделните членове могат да участват в Общото събрание и неговите решения. Предложенията включваха задочно гласуване (по пощата) относно правилата и хода на Общото събрание. Членовете на конференцията на националните антропософски общества поискаха от борда в Гьотеанума през ноември да бъдат предоставени секции, чрез които в реално време през интернет на немски и английски език да може да се участва в годишната конференция и Общото събрание 2020 г. Така членовете по целия свят ще могат, поне частично, да се включват в събитията. Такова участие трябва да бъде заявено чрез писмена регистрация преди срещата. Като експеримент, комисия за кандидатстване трябва да съветва Управителния съвет как да се справи с подадените заявления. След първия опит с тези форми, трябва да се оцени

дали те са полезни за повишаване на общата осведоменост сред антропософите по света.

Отговорност на Общността

Друга форма на участие ще бъде по-голямата ангажираност на генералните секретари и председателите на антропософските общества на отделните страни. След положителния отзвук на членовете на годишната конференция и одобрението на конференцията на регионалните общества, от името на Управителния съвет на Гьотеанума бихме искали да внесем предложение в устава на общото събрание през 2020 г. да се включат 36 –те национални общества със статут на орган в генералното антропософско общество.

На международната среща на касиерите на антропософските общества в Лондон на 9 и 10 ноември беше показано, че с гласовете на 80 процента от представителите си, една общност може да поеме отговорност и да прави предложения за сътрудничество, да печели доверие, както и да критикува.

С коледни поздрав,

Юстус Витич - Член на Изпълнителния съвет на Единното антропософско общество

„СЛЕДВАЙ ДОБРАТА ЗВЕЗДА“ Коледна конференция в Гьотеанума 27 – 30 декември 2019 г

Уважаеми читатели,

Загрижеността за здравето на Земята ни движи и води до световни дейности. Проблемът с климата е свързан с човешкото мислене и действие. Едностранното преследване на лични интереси и егоцентричните нужди на хората днес вредят на климата на Земята.

Същото се отнася и за климата между нас хората: естествените нужди водят твърде лесно в изолация и раздяла, което е свързано и се отразява върху духовното. Поради тази причина Рудолф Щайнер описва истинското его на човека като „обединяващ се Аз“.

Темата на Коледната конференция през 2019 г. в Гьотеанума се занимава с тези въпроси: Как да формираме общности? Как се отнасяме помежду си? И как се развива братството, на чиято почва може да расте антропософията? Те се докосват до нас и насочват към четвъртата строфа на медитацията на основополагащия камък.

Да упражняваме размисъла за Духа

Изграждането на човешката общност има повече или по-малко съзнателно минало. От него могат да произлязат основните сили и импулси за тяхната работа. Следователно има смисъл да помним тези духовни цели, тоест да практикуваме „помненето на ума“. Антропософските групи и общности работят в настоящето и се нуждаят от размисъл върху духовните си основи. Една общност обаче се фокусира и върху бъдещето: има споделено мнение, обща визия за идеалите и целите, зад които стои.

Работните цели винаги са насочени към бъдещето. В

противен случай те вече биха били постигнати и може би поради това принадлежат на миналото. В духовните цели на работата на общностите живее стремежът те „да станат“ и молбата: „да станат добре“. Става дума за „добрата звезда“, за която Рудолф Щайнер говори по време на Коледната конференция 1923/24. Духовната субстанция на общността сочи отвъд индивидуалното битие на индивида и неговия ангел, води в общата духовна дейност на архангелите и до импулсите на Духа на Времето. Четвъртата строфа от медитацията на основополагащия камък говори за основните слънчеви сили, които се разгръщат, когато двама или трима са заедно в Неговото име.

Да живеем заедно и да си взаимодействаме

Бихме искали сърдечно да ви поканим да работите върху тайните на общността и по този начин да се присъедините към Коледната конференция 2019. Въпросите за взаимоотношенията и взаимодействията между хората са по-интензивни от всякога. Като Антропософско движение и Общество, ние се нуждаем от учебни пътеки и образование в общността, за да развием културните импулси за възстановяване на Земята, мирното съществуване и взаимодействие на хората.

Очакваме с нетърпение съвместното коледно сътрудничество!

С добри пожелания:

Д-р Матиас Гурке – Председател на
Медицинската секция към Гьотеанума

ГОВОРЕТЕ ОТ СЪРЦЕ, ДЕЙСТВАЙТЕ СМЕЛО

Пулсът на обществото изглежда претърпява бързи промени. Сега той обхваща всички хора и се нарича „климатична криза“. Налягането се увеличава, страхът е артикулиран, отправят се обвинения. Но има и признаци на надежда и насърчение. Става все по-спешно да придобием както индивидуално, така и колективно отношение - извън себе си и от чувство за отговорност. Въпросите са: Как виждаме себе си, как стоим в това, което приемаме? Как реагираме? Как да преодолеем тази действителност на раздялата, редукционизма и печалбата и да стигнем до нова, която съчетава силата на индивида с тази на общността за обновяване на ситуацията?

Ново младежко движение

По средата на тази буря предстои да започне ново младежко движение. Такова, което говори от сърце и действа смело. Някои от младите хора изпълват улиците, аналогови и цифрови, и отстояват това, което искат.

Не за първи път младите хора са на път. Още преди

повече от сто години движението на мигриращите птици устоя на индустриалната революция и механизацията на обществото. Днес социалният дебат е за климата и за натиска върху политиката. Така че има опити да се спаси света на технологиите по „зелен“ начин, но това също увеличава печалбата и не променя основния проблем. Интернет консумира големи количества енергия и всички параметри в потреблението и производството продължават да се увеличават. Спешно са необходими нови идеи, нови перспективи.

Като младежка секция в Гьотеанума и като част от това ново движение искаме да мислим, да разбираме и мислим какво можем да направим за по-дълбоките слоеве на събитията. Искаме да обменяме свободно, отговорно и всеотдайно възможностите за нови гледни точки, начин на живот и форми на общуване. Искаме да се включим в дебата, да поемем предизвикателствата на климатичната криза и да ги развием.

Йоханес Кроненберг

Скъпи приятели,

В очакване на Рождеството пред душите ни отново застава свещеният образ на Младенеца – символ на зараждащия се живот. За земната история и човечеството това означава ново начало, надежда, спасение, а за индивидуалната човешка душа – размисли и равностметка. Дали можем да отговорим на това ново начало с готовност за жертва и промяна, на надеждата – с обич, а на спасението – с опрощение. Дали бихме могли да забравим личните обиди и огорчения, да изпълним душите си със светлина, любов и прошка и да ги внесем в света за едно по-добро, по-градивно и мирно бъдеще!

БЛАГОСЛОВЕНА КОЛЕДА И ЗДРАВА И СПОРНА 2020 ГОДИНА!

От „Антропософски вест“

НА БОГОРОДИЦА

Възславяме те, Майчице Света –
ти с чедо безподобно свят дарила.
И дръзвам в огнен стих да почета
онази твоя плодносна сила.

Пребори ти неравните бърда,
посяли житие и с вис, и с рана.
Вселенски Дух за тебе мощ събра,
съзрял в оброчност участта призвана.

Понесе те изконният захлас,
свещеното си дело да изпълниш.
С отдайност отредила драг за нас,
Всебог, отвел от майчините кълни.

И кръстница си ти във времена,
защото носиш името Мария.
И този ден с преклон те спомена.
Че праведници все от него пият!

Руслан Цеков

АНТРОПОСОФСКИ ГРУПИ**ВАРНА**

Антропософска група
„**Михайлова ковачница**“
Радослава Ангелова
тел. 0878 478 638

СОФИЯ

Група „**Михаил**“
Лалка Фингарова, тел. (02) 868 99 49;
0888 263 741

Антропософски кръг „**Аристотел**“
Доц. д-р Иванка Кирова,
тел. (02) 831 78 74

Група „**Рудолф Щайнер**“
Александър Бояджиев
тел. 0888 406 095

Група „**Ариадна**“
Диана Ботушарова
тел. (02) 840 7643; 0879 923 866

Група „**ЛОГОС**“
Константин Йорданов
тел. 0894 515 355

Група „**Космософия**“
Лиана Антонова, тел. (02) 856 67 35

**Курсове по антропософска
социална арт-терапия**

За връзка:
Снежана Бечева 0887 049 946
Вихра Калапишева 0887 152 335.

СТАРА ЗАГОРА

Група „**Антропос-С**офия“
Дора Петрова, тел. (042) 643 500

Група „**Рудолф Щайнер**“
Георги Акабалиев, тел. 0878 398 509

Евритмия за деца и възрастни
Диана Демирева, тел. 0887559777,

Социална художествена терапия
„**Дъгата на Дочка**“
Дора Петрова, тел. (042) 643 500

ЯМБОЛ

Група „**Светлина**“
д-р Ива Манева, тел. 0887 179 057

ВИЕНА

Група „**Рудолф Щайнер**“
Нели Хорински, тел. 0899090165

ПЛОВДИВ

Група „**Мани**“
Тони Кюмюджиян-0888992862
Мартин Атанасов-0883604339

ФОНД за НАБИРАНЕ на СРЕДСТВА за закупуване на Антропософски дом в София (към АОб)

Дарителски сметки:
BGL BG24UNCR76301075590031
USD BG10UNCR76301175509595
EUR BG07UNCR76301475508630

Текуща наличност: 4735 лв.

За контакти:

Георги Акабалиев – 0878 398 509
Александър Бояджиев – 0888 406 095
БЛАГОДАРИМ !

Скъпи приятели, уважаеми
читатели на „**Антропософски вест**“,
Всеки, който желае да изкаже мнени-
е или коментар по разискваните в
настоящия и бъдещите броеве на вест-
ника теми, може да ни пише на e-mail:
vestnik@aobg.org . **Очакваме ви.**
От редакцията

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Христина Ангелова
Веселина Велкова
Диана Ботушарова
Юлия Стоянова
Георги Акабалиев
Тел: 0889 291988; 0897 728885
e-mail: vestnik@aobg.org
уебсайт: www.aobg.org

Отговорност за съдържанието на
публикуваните материали носят
единствено техните автори.